Perşembe
17 -
İKİNCİ TE... DÖRDÜNCÜ YIL — No. 1186
1938 5 KURUŞ

...AN EVİ
...ul, Ankara Caddesi 102
TAN, İSTANBUL
...: 24310, 24318, 24319

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

PEYAMİ SAFA
Türk İnkılâbına Bakışlar
Türk İnkılâbını hazırlıyan sebeplerve inkılâbımızın içtimaî ve felsefî tetkik ve tahlili
Fiyatı: 100 Kuruş
KANAAT KİTABEVİ

Atayı Son Tavaf

Millet Dün Sabahtanberi Hıçkırıklar Içinde, Ulu Şefine Son Selâm ve Veda Vazifesini Yapıyor

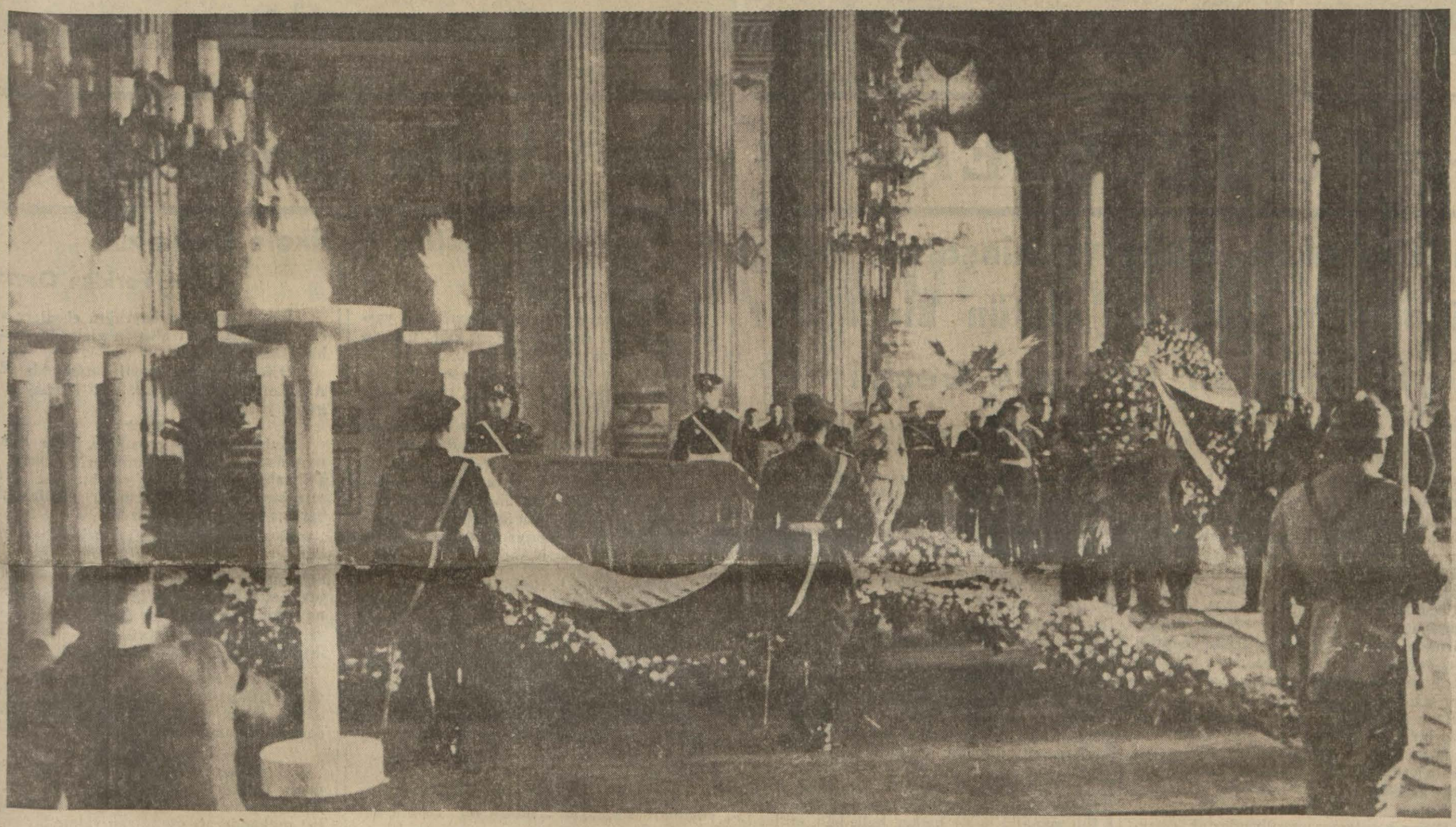

Ebedî Şefin tabutu başında, kahraman ordunun altı kahramanı son ihtiram nöbetini yapıyor

Ebedî Şefin tabutu önünde, ilk defa, sevgili silâh arkadaşları selâm resmini ifa ettiler

BÜYÜK BİR MİLLETİN, BÜYÜK MATEMİ

GÖRÜŞLER

Bu Toprakta Hangi Şehinşahın, Hangi Cihangirin Önünden Bütün Bir Millet Böyle İçten Bir Matemle Geçmiştir?

Yazan: **Sabiha Zekeriya SERTEL**

Sarayın bahçe kapısından bir kız mektebinin talebesi çıkıyor. Hıçkıranlar; azap - larını akıtıyor, sinirleri kaskatı kesilenlerin boynu bükük, mahzun mahzun başlarını önlerine eğiyorlar. Çocuk ağlayışları.. Hepsi bir babadan öksüz kalmış kardeşler gibi birbirlerine sokuluyor, hıçkırıyorlar...

Çocuklarını ellerinden tutmuş anneler, bastonuna dayanarak son bir hürmet vazifesi görmeğe gelmiş ihtiyarlar, henüz işinden çıkmış yorgun işçiler, ihtiyar, genç, her cinsten halk yığınları, akın akın bahçenin kapısından giriyorlar.

Bahçenin çakıl döşeli taşları, sanki üzerinden bir ordu geçiyormuş gibi ayakların altında gıcırtılı sesler çıkarıyor. Bir ordu, bir halk ordusu, Kurtarıcısının önünde baş eğmeğe geliyor.

★

Sarayın mermer merdivenlerini çıkarken herkes ayaklarının ucuna basıyor, başını eğiyor, haşmetli bir sükût içinde bir mabede girer gibi Atalarının yattığı salona giriyorlar. O, üzeri kırmızı atlas bir bayrağa sarılı sandukanın içindedir. Önünde yığın yığın çiçek demetleri, arkasında altı kızıl alev, altı meş'ale yanıyor. Tabutun iki yanında, kılıç - ları ve başları ayni huşu ile eğilmiş subaylar nöbet bekliyorlar. Salonun her tarafında eğilmiş hürmetkâr başlar, elpençe divan durmuşlar...

Halk ağır ağır, başları eğilmiş, hisleri donmuş, şuuru ve tahteşşuuru durmuş gibi, tabutun önünden geçiyor. Ne düşünüyor, ne hissediyor, bu canlı sükût ifadeye kâfidir. Bu hürmet ve tazimi, sandukanın kalplere telkin ettiği huşuu, bu meş'alelerin kalplere verdiği alevi tasvir veya teşbih, ölüye hürmetsizlik olur...

★

Halk bir cihangirin önünden geçmiyor. Halk cebir ve zor ile baş eğdiği bir haşmetmeabın önünden geçmiyor. Kendi içinden çıkardığı, kendi babasının, kendi büyük evlâdının kendi reyile başına geçirdiği Cumhur - reisinin, Mustafa Kemalin önünden geçi - yor. Onun için bu kadar samimîdir. Onun için başını bu kadar hürmetle eğiyor ve ağlıyor.

O, ne bir şehinşah, ne cihangir, ne de imparatordu. Yaktığı bu altı meş'alenin bütün manalarile bir halkçı, halk için, millet için yaşayan ve ölen bir insandı... Fakat kemale ermiş bir insan, şehinşahların, cihangirlerin, imparatorların sahte şöhret ve unvanlarını gölgede bırakan bir halk kurtarıcısı....

Bu tabutun önünden geçerken, meş'alelerin önünde canlanan, meş'aleler kadar kuvvetli sükûn ve huşu, kurtarıcısına karşı bir milletin duyduğu azap ve ıztırabı temsil ediyor. Bu toprakta hangi şehinşahın, hangi cihangirin, hangi serdarın önünden bütün bir halk, ordular halinde böyle samimî ve içten bir matem ve ağlayışla geçmiştir?

Günün İlhamları

Millet, Müthiş Hakikate İnanmadı

Yazan: **Feridun Osman**

Salona, şuuru yastan, tahassüsleri yaştan, sonsuz bir matem ketibesi gibi uzanan Atatürk çocukları ile beraber girdim.

Yürüdük... Büyük ve muhteşem bir salon... Dar bir geçit yeri... Kafile, seyri insanı deli edecek korkunç bir sükût ve ıztırap yeknasaklığı içinde yürüyor... Nefes almak, en affedilmez bir günah işlemek kadar ağır...

Köşeyi dönerken, birden, bir boşalma, bir feveran koptu... Sükûn ve ihtiram inzibatına, bir Türk zabiti kadar hürmetkâr her Türk genci; göğsüne dar gelen elemi, hıçkırığı ve dünyalara sığmayacak feryat tufanlarını, yine göğsünde boğabilmek için boğazını sıkıyor.

Artık en beliğ hatip gözlerdir. O gözler ki günlerdir kapanmamış, o gözler ki günler dir kurumamış, o gözler ki kurumuş da birer damla göz yaşı haline gelmiştir...

Nasıl ağlamasın, nasıl hıçkırmasın, nasın dünyaları yıkarak bağırmasın Türk çocuğu ki, o köşede; bütün ümitlerini, bütün imanını, bütün azim ve kudretini bağladığı büyük Atası; bir tahta sandığa sığdırılmış yatmaktadır.

Atatürk ve tabut...

Bu iki kelime nasıl yanyana gelebilir ve cihanlara sığmayan Atatürk bir tabuta nasıl sığar?

Sığmış, sığdırmışlar... Fakat Atatürkün; fani maddiyetten, ebediyetine eklenmek istenen ve yine Atatürk tarafından tabiatin suratına zerre zerre, katre katre fırlatılan bakiyeleri....

Yoksa Atatürk o sandukaya girer, yoksa Atatürk dört tahta arasına sığar mı hiç?

Cihanlar kutuya, şimşekler zarfa, ve ummanlar bardağa sığar mı vatandaşlarım, ve bunu iddia edenler; bizim için; Atatürkün büsbütün kaybolduğunu iddia edecekler den daha çok mu delidirler?

Lâkin, orada; albayrağın ebedlere sürecek mübarek fecri altında gizlenen müthiş bir hakikat saklıydı.

O fecrin altında, yeni sönmüş bir güneş, Allahların yarattığı fezalara sığmayan bir güneş yatıyordu.

★★★

Kalpler ne demir makine, beşer bünyesi ne müstahkem kale yarabbim? Yoksa dün Dolmabahçeden bir kaç yüz bin ceset, Atasını tabut heyetinde görmeğe dayanamayan bir kaç yüz bin ölü çıkardı...

Ona ezeli aşkım ve mukaddes varlığına hürmetim için biran, ıztırabım hesabına asırlar süren üç saat içinde, tabutunda bütün bir millet denilebilecek namütenahi kafileler tavaf etti. Fakat bir tek fert başını kaldırıp ona bakamadı. Göğüsler düşük, başlar inik, ve gözler çağlayan; geçtiler, geçtiler.... Genç, ihtiyar, kadın, erkek, çoluk çocuk....

Lâkin inen başlar kalkmadı, kimse sağa dönüp bakmadı. Türk milleti Atasını tabut içinde, tabut halinde görmeğe tahammül edemedi, kıyamadı, bakamadı...

★★★

Başında sevgili ordusunun altı kahramanı; önünde büyük milleti ve aziz gençliği; ebediyete bir mihrap gibi uzanan Büyük Ata; mukadderatı utandıran vakur bir sükûnla susmuş... Salonda yalnız altı meş'alenin teneffüs ve tazim inzibatını bile vakit vakit yenen, acı hıçkırıklar duyuluyor.

Küçük bir kız ebedi hicranını bağırıyor:

— Daha yüzünü bile görmedimdi Atam!

İhtiyar bir Türk anası feveran ediyor:

— Sen bizi bu hale getirmek için bu hale geldin paşam!

Salon sarsılıyor. Eğer yeryüzünün yıkılmağa istidadı olsaydı dün yere geçerdi.

(Arkası 4 üncüde)

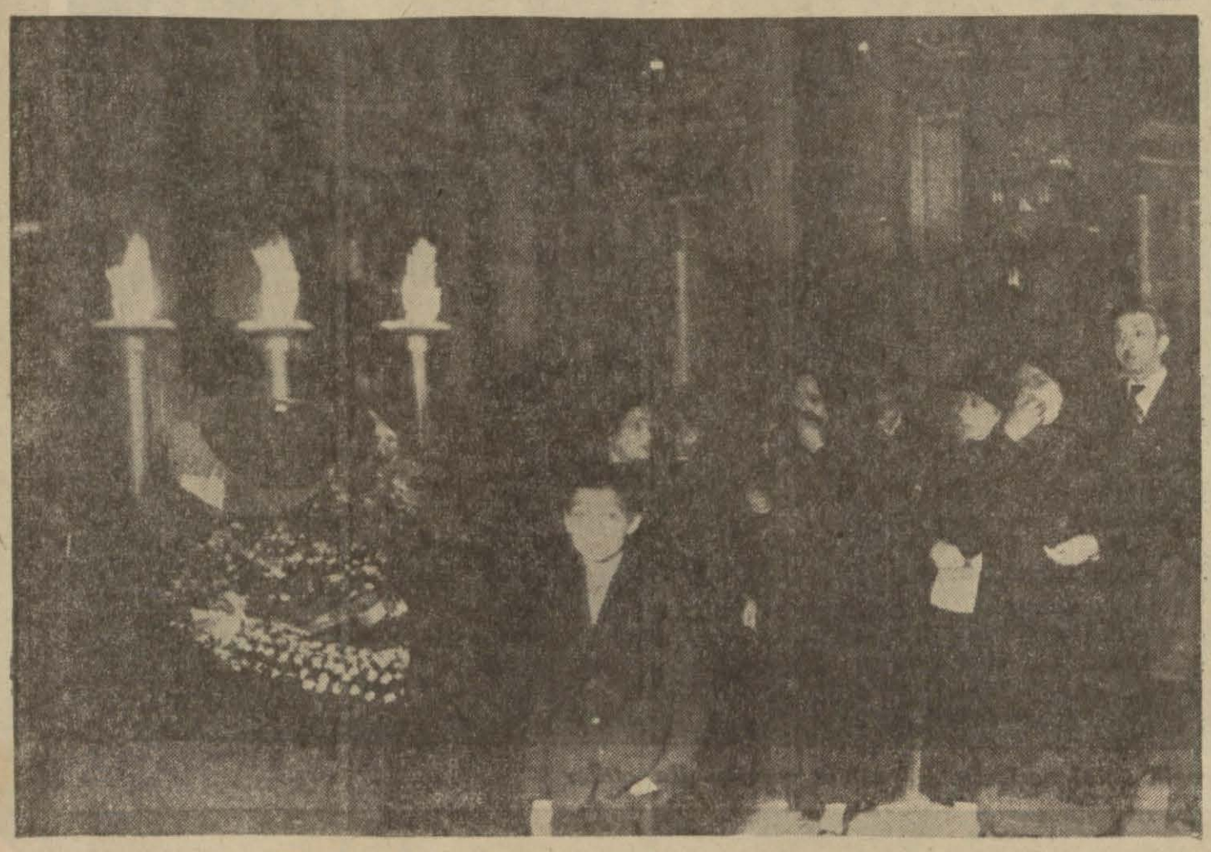

Müthiş hakikat karşısında hıçkıran Türk anaları

Türk gençliği, en elim vazifeyi ifaya gidiyor

Atatürkün büyük armağanı, kahraman ordunun kahraman zabitleri, son tazim vazifesini ifaya geliyorlar

Ebedî Atatürkün mukaddes tabutu albayrak içinde ve çelenkler arasında

DÜNÜN İNTIBALARI

Milletin Selâmladığı Kudret

YAZAN: Naci Sadullah

Delikanlı, önüne sıralanan polislerin, birer halka gibi biribirlerine eklenerek vücude getirdikleri yasak zincirini kırmaya çalışıyor. Mukavemet gördükçe, kravatını kendi ellerile koparârak, gömleğini kendi ellerile paralıyarak, hırçın hırçın çırpınıyor:

— Ben de gireceğim! diyor.. Ben de öpeceğim tabutunu!..

Ona:

— Gireceksin! diyorlar... Sen de gireceksin... Fakat sıranı bekle!..

Onun kafası, dünyanın bütün mantıklarına kapılarını kapamış:

— Bırakın beni... diyor!.. İki gün, iki gecedir, bu kapının önünden ayrılmadan sıra bekliyorum ben... Sıra benim artık!

Fakat, arkasındaki büyük kalabalığın içinden, delikanlıya hak veren bir tek ses yükselmiyor. Hattâ onun ileriye atılışını çekemiyenler ve:

"— Biz de beklemedik mi? Biz de uykusuz, biz de sabırsız değil miyiz? Sıra nereden onun oluyor sanki? diyenler var.

Cebimdeki vesikanın bana verdiği imtiyazla onlardan evvel içeriye girerken, onların haklarını yemiş gibi kızarıyorum. Fakat onlar namına vazife görmeye girdiğimi düşünmek, beni bu meşru imtiyazın hicabından kurtarıyor!

Ayasofya camiine yakın yükseklikte, Ayasofya camiine yakın genişlikte, ve tıpkı Ayasofya camii gibi kubbeli bir salon. Kubbenin altındaki balkondan resim çeken gazete fotoğrafçıları, birer fotoğraf makinesi kadar ufak görünüyorlar. İnsan her şeyden evvel, bu mabede benziyen salonun azameti önünde küçülüyor. Bu koca tarih sahifesinin içinde, canlı bir nokta gibi ilerliyorum. Küçük bir semaya benziyen kubbe, salonun küçülttüğü insanların seslerini tıpkı hoparlör gibi büyütüyor: Bir öksürüğün, bir aksırığın bir nıçkırığın akisleri, bu kubbenin madenî göğsünde uzun müddet inliyor! Salonun loşluğuna alışan gözlerimin içinde alevler çırpınmaya başlıyor. Onlara yaklaşınca, günlerdenberi inanmamaya çalıştığımız hakiatin ürpertici tablosile karşılaşıyorum:

Camie benziyen salonun, mihrabı andıran köşesindeki altı meşaleden, gözlerimi tutuşturan alev savruluyor.

Bu alevlerin önünde, kılıflarından sıyrılmış parlak kılıçlarının sivri uçlarını yere çevirmiş büyük üniformalı ve büyük rütbeli subaylar var. Yüreklerinde kıyamet kopan bu subaylar, o kadar hareketsiz duruyorlar ki, tam o sırada, nöbet değiştirmeselerdi, canlı olduklarına inanamıyacak, onları, orduyu temsil eden birer heykel sanacaktım!

İki süngülü neferle sayıları altıya varan bu nöbetçilerin, ve meşalelerin teşkil ettiği geniş yarım daire içine çevrilen gözlerim deli şuuru gibi bulanıyor:

Çünkü, beş büyük çelengin ortasında, atlas Türk bayrağına sarılı bir tabut yükseliyor... Lâhde benziyen bir tabut...

Anafarta... Çanakkale... Dumlupınar... Sakarya... Afyon.. Gazi... Müşür... Mustafa Kemal... Başkumandan... Cümhuriyet... fabrika... kanun... mektep... efendi köylü... hâkim millet... muzaffer devlet... bahtı açık memleket... ağzı açık dünya... Atatürk... Evet... Atatürk... ve... tabut!.

Hayır... tahta parçalarının göğüs kapartmalarına tahammülüm yok.

Şu, hıçkırıklarile, kubbenin kurşun göğsünü sızlatan gençlik.. ve şu, bütün bir tarih boyunca, şarapnel, mermi, ateş ve barut yağmurlarını, bereket rahmeti gibi güler yüzle karşılıyan ordu, şimdi bu tabutun önünden geçerken, dik ve tunç başını, azrailin kemik sandığına eğmiyor!.. Onlar, bir tabutu değil, bir tabutun içini dolduran kemiklere değil, bir tabutun içinden bütün bir milleti çıkaran kudreti selâmlıyorlar!.. Ve şu tabut, o kudreti bize ebediyen selâmlatacak olan sayısız vesilelerin, en muvakkati, en biçaresi, ve en küçüğüdür.

Günlerdenberi beklediği "sıra,, sına; tam fabrika bacalarının paydos düdüklerini öttürmeye başladıkları anda kavuşan halkın en önünde, sabahleyin saray kapısında polis zincirlerini kırmaya çalışan delikanlı vardı: Yakasını. kaldırdığı ceketinin iki ucunu iki elile birleştirmeye, ve yolduğu kıravatının, paraladığı gömleğinin perişan manzarasını, Atasının tabutu huzurundan gizlemeye çalışarak ilerliyordu. O, belki berber, belki seyyar satıcı, belki boyacı, belki garson, belki de şofördü. Ve içine ilk defa girdiği şu saray, onun basit muhayyilesinde daima cazip bir sır olarak yaşamıştı:

Etrafına baksaydı ya? Fırsat bulmuşken, beşerî, tabiî ve insiyakî tecessüsünü giderseydi ya? Gözlerini, içine hiç girmediği, ve belki de bir daha hiç giremiyeceği şu sarayın duvarlarında, tavanlarında, odalarında gezdirseydi ya?

Hayır... Ne o, ne de ondan sonra gelenlerden hiç birisi, ne, yedi yaşında çocuklar, ne de yetmiş yaşında ihtiyarlar, bu insiyakî ve tabiî tecessüslerini gidermeye tenezzül etmediler.

O, gözlerini meşale alevlerine dikerek tabutun önüne kadar geldi. Ve gözlerini alevlerden tabuta indirir indirmez, kalbine hançer sokulmuş gibi, saplanıp kaldı:

"— Atam... Babam... demek sahi ha?

Diye haykıran ve yüreğimi kızdırılmış ustura gibi yakarak yırtan bir suale, kubbeler, ayni kelimeleri tekrarlıyarak cevap verdiler:

"— Atam... Babam... demek sahi ha?

Sonra onu, iki polisin kolunda, donmuş bir ceset gibi götürülürken gördüm!

Onun peşinden, tabiî inhizama uğramış bir başıbozuk ordusu gibi, halk geliyordu!

İhtiyar kadınları ile, genç kadınları ile, ihtiyar erkeklerile, genç erkeklerile, kız çocuklarile, oğlan çocuklarile fakirleri ve zenginlerile, sakatları ve sağlamlarile, memurları ve âmirlerile, esnafları ve tüccarlarile. çıplakları ve giyinmişlerile, her sınıfı, ve her kılığı ile halk...

Gözlerimin önüne, bir ceviz karyola... Bir bahar, bir de kış tablosu... Bir şezlong... Bir dolap.. Bir tek seccade... Bir çift terlik...

Öldüğü anda durdurulmuş bir duvar saati, ve öldüğü günü gösteren bir takvim... Yani:

Kuru fasulyayı Moskof havyarına tercih eden halkçı Atatürkün odası geldi...

Ve şimd ihalk, kendi içinden yetişen Atasının tabutunu görmiye geliyordu.

Onların, yatağına sığamayan bir göz yaşı nehri gibi... Bütün seremonileri çiğniyen, bütün düşünceleri, hatta bütün duyguları önüne katıp süren bir ıztırap kasırgası gibi... Bir hıçkırık Koro'su gibi gelişi, dimağın zoraki asayişini kökünden yıktı: Artık kalın, ıslak bir perde ile örtülen gözlerim şekilleri ayıklayamıyordu:

Onlar, önümden, hıçkıra hıçkıra çırpınan karanlık bir nehir gibi akıp geçiyorlardı!

Halk hâlâ geçiyor... Ve ben aralarına karışarak çıkıyorum. Yanımda boğulur gibi hıçkıran bir genç kadın var. Benzi sararmış, gözleri kıpkırmızı.

Kansızlaşmış dudaklarını kanatırcasına ısırışından, kendisinden evvel bayılanlara karışmamak için son mecalini harcadığı belli...

Dış kapıdan çıkarken, durdu. Başını geri çevirdi. Arkasından gelen insan kalabalığının başları üzerinden meşale alevlerini görür görmez, ürpertici bir feryat kopardı:

— Yangın var...

Ve saçlarını yolarak ilâve etti:

— Atam yanıyor!!. Yangın... Yangın... Yangın vaarr...

Onu kucaklayıp götüren polislere, Saray kapısı dışında tekrar rastladım. Biçare kadını bir taksiye yerleştirirlerken sorduğum suale, içlerini teessürle çekerek, ve başlarını teessüfle sallayarak cevap verdiler:

"— Delirdi!,,

Kahraman ordu mensupları, tabutun bulunduğu merasim salonuna giriyorlar

Atatürkün atiyi kendilerine emanet ettiği gençlik, Dolmabahçe kapısında

Atayı Son Tavaf

Millet Dün Sabahtanberi, Hıçkırıklar Içinde Ulu Şefine Son Veda Vazifesini Yapıyor

Üniversiteliler, Büyük Ölüye karşı son ihtiram ve tâzim vazifesini yaptıktan sonra

İstanbullular, İstanbulda bulunan Atatürk çocukları dün sabahtan itibaren büyük atalarının mukaddes tabutlarının önünden geçmeğe başlamışlardır. Çok hazin bir levha arzeden bu tazim geçişi İstanbul sokaklarında daha gün doğarken başlamış, şehrin dört bucağından, bü - yük küçük, genç, ihtiyar, kadın, erkek on binlerce halk büyük atalarının mukaddes huzuruna bir an evvel varabilmek için sokaklara dö - külmüşlerdir.

Saat ona geldiği zaman Sarayın etrafı mahşerî bir hal almış, bütün Dolmabahçe bir hıçkırık tufanına gömülmüştür.

Tavafgâh olan salon

Atatürkün mukaddes nâaşlarını ihtiva eden tabutun vazolunacağı salon tanzim edilmişti. Atatürkün bu salonda yapılan büyük toplantılarda tercih ettiği yerde 6 meş'ale hazır - lanmıştı. Bu meş'alelerin önünde tabutun vazedileceği katafalk bulunuyordu.

Salonda hâkim olan renk kırmızı renkti.

Saat tam dokuzu on geçe, o vakte kadar kendilerine mahsus dairenin istirahat salonunda, büyük şefin mesai masaları üzerinde ve çiçeklere gömülü bir halde bekletilen tabut salona getirildi. Bu mukaddes tabut abanozdan yapılmıştı. Üzerinde sarı çiçekler vardı.

Yirmi kişi tarafından taşınan tabut ihtiramla yerine konulduktan sonra üzeri atlas Türk bayrağile ve bayrağın yıldızı iki tarafa mütevecih olmak üzere örtülüydü. En büyüğü, Reisicümhur İsmet İnönünün olmak üzere muhtelif çelenkler tabutun ayak ucuna konuldu. İsmet İnönünün çelengini, Türkiye Bü - yük Millet Meclisi, Başvekil Celâl Bayar, Büyük Millet Meclisi reisi Abdülhalik Renda, Genel kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmağın çelenkleri takip etti.

Tabutun baş ucunda general Nuri Pamut ile general Osman Tufan ve büyük üniformalı dört subay ihtiram nöbeti bekliyorlardı.

Her yarım saatte bir hürmet nöbeti değişiyordu. Beş kişilik bir askerî heyet muntazam adımlarla tabutun karşısına geçiyor, kılıçları çekerek selâm veriyor. Atatürkün başında yalın kılıç nöbet bekliyen arkadaşlarının yerlerine geçiyorlardı.

Saat ona doğru gazetecilere tahsis edilen kısım, yüze yakın meslekdaşımızla dolmuştu. Elli altısı, hariçten gelmiş ve büyük dünya matbuatını temsil eden gazetecilerdi. En meşhur film şirketlerinin gönderdiği tanınmış operatörler film çekiyorlardı.

Halk Partisinin sinema şubesi ve matbuat fotoğrafçıları da durmadan çalışıyorlardı.

Salon tarafından girilip, tabutun önünde ihtiram geçidi yaptıktan sonra kara tarafından bahçeye çıkılmak üzere tertibat alınmıştı. Program mucubince tam saat onda resmî merasim başladı. Mukaddes tabutun etrafında kılıç çekmiş dört General ve muhafız kıtasından iki er, ihtiram nöbetine geçtiler.

Ziyaret başlıyor

Hürmet geçidi başlamıştı.

İlk olarak başlarında Orgeneral Fahrettin Altay olmak üzere on iki Generalimizin muntazam ve hazin geçişlerini gördük. Hepsinin gözleri yaşlıydı. Yıllarca dahiyane emir ve kumandaları altında zaferden zafere koşturduğu kahraman ordunun kahraman Başkumandanına karşı yakın silâh arkadaşları son hürmet borcunu edaya gelmişlerdi. Hazin bakışlarında yalnız kendilerinin değil, Başbuğuna candan bağlı bütün bir ordunun muhabbet, minnet ve heyecanı okunuyordu.

Bundan sonra teşrifatta dahil mülkî erkân geçmeğe başladı. Vali ve Belediye reisi Muhitin Üsündağ, şehrimizde bulunan mebuslar, büyük memurlar, ecnebî sefaret ve konsolosluklar erkânı, hüzün ve hürmeti birleştiren derin bir hûşu içinde büyük Ata'nın tabutunu selâmladılar.

Üniversiteliler ve Gençlik

Üniversite ve yüksek mektep gençleri de sabah saat 8 den itibaren Üniversite meydanında toplanmışlar ve bir kafile halinde olarak Üniversite meydanından hareketle Beyazıd, Divanyolu, Sirkeci, Köprü, Galata, Tophane yolile Dolmabahçe sarayına gitmişlerdi.

Gençlerin önünde rektör Cemil Bilsel Fakülte dekanları, Türk, ecnebî profesörler, doçentler gidiyorlu. Yüzlerde derin bir elem ve ıztırap vardı, çoğu siyah elbise giymiş, hepsi siyah kıravat takmışlardı.

Yüksek tahsil gençliği saray kapısından geçtikleri zaman intizamı temine memur olan vazifedarların tavsiyesi üzerine üçer kişilik sıralar haline girmişler, kendilerine en mukaddes mirası bırakan Atalarının önünden tazim ile geçmeğe başlamışlardı. Büyük kurucunun ölmez eserini kendisine emanet ettiği gençlik, bu yüksek tahsil gençliği göğüslerine sığmayan ıztırap ve heyecanları ile sanki, emaneti aldık ve daima başüstünde taşıyacağız. der gibi görünü - mutanı general Halis Bıyıktay ol - yordu.

Heyetlerin ve teşekküllerin geçişleri

Bundan sonra başta İstanbul ko - mak üzere kumandanlık erkânı, kara, deniz, hava ordusuna mensup yüksek subaylar, kumandanları ve öğretmenleri ile harp akademisi, yedek subay okulu süvari binicilik erkânı Halkevleri idare heyetleri, malî, ticarî, idarî teşekküllerin ileri gelen erkânı geçmeğe başladılar. Herkesi saran matem havası, her türlü teşrifat mülâhazalarını unutturacak bir derinlikteydi.

Saat ondan itibaren Karaköyden Dolmabahçeye kadar bütün yol, bir sel halinde giden halk ile seyrüsefere tamamen kapanmıştı.

Sarayın önü mahşerî bir haldeydi. Halk, sarayın kapısından itibaren Kabataştaki İnhisarlar idaresinin önüne kadar sekizer, onar kişilik diziler halinde sıralanmışlardı. Bu sıra, sarayın kapısından girerken daralıyor, ikişer, üçer kişilik diziler haline geliyordu.

Bu muazzam kitlenin hazin geçişi gecenin tam yarısına kadar devam etti. Kalabalık, mütemadiyen arttı, binlerle, on binlerle ifade edilemeyecek bir insan örgüsü halinde olan bu gözü yaşlı ve birbirine kilitli kitlenin Atatürkün mukaddes huzurundan geçişleri çok hazindi. Atatürkün bütün çocukları ağlıyorlardı, halâ da ağlıyorlar.

Ziyaret serbest

İstanbul vali ve Belediye reisliğinden: Atatürke karşı tazim ziyareti yapmak için bazı yerlerden müsaade kartı istenilmektedir. 17 ve 18 ikinciteşrin perşembe ve cuma günleri sabah saat 10 dan gece yarısına kadar ziyaret tamamen serbest olup hiçbir karta ihtiyaç yoktur. Yurttaş ve yabancı bütün halka bildiririm.

İstanbul valisi ve Belediye reisi:
Muhittin Üstündağ

Yüzlerce çelenk hazırlanıyor

İtalya hükûmeti namına Büyük Önderin cenazesi için Romadan şehrimize büyük bir çelenk gönderilmiştir. Çelenk Italya sefaretinin bir memuru tarafından gümrükten çıkarılarak sefarethaneye götürülmüştür. Bütün ecnebî sefaretleri hükûmet, Parti, resmî ve gayri resmî teşekküller, bankalar, malî müesseseler, şirketler, cemiyetler aziz Şefin cenazesini çiçeklerle süslemek için yüzlerce çelenk sipariş etmişlerdir.

Ankaraya hergün 10 tren hareket edecek

Devlet Demiryolları idaresi cuma gününden itibaren gelecek çarşamba gününe, Anadolu hatları üzerinde her türlü eşya ve ticaret mallarının nakliyesine nihayet verecektir. Bu tedbir, bugünlerde Ankara ile şehrimiz ve Anadolu şehirleri ile Ankara arasında Büyük Şefin cenaze töreni için yolcu trenlerinin arttırılmış olmasından ileri gelmiştir. Cuma gününden itibaren Ankaraya ve pazartesinden itibaren Istanbula günde on tren hareket ettirilecektir. Bu trenler cenaze merasimi için gelecek ecnebî heyetler ve askerî kıtalarla Ankaraya gidecek merasime dahil zevata tahsis olunmuştur.

Merasimde bulunacak Meclis heyeti

Ankara, 16 (Tan muhabirinden) — Atatürk'ün İstanbulda yapılacak cenaze töreninde Büyük Millet Meclisini temsilen bulunacak heyet, bugünkü Meclis toplantısında seçilmiştir. Isimleri şunlardır:

Avni Barlay (Istanbul), Ramiz Gögen (Izmir), Yahya Galip Kargı (Ankara), Şefik Ayaşlı (Ankara), Mükerrem Ünal (Isparta), Raif Dinç (Zonguldak).

*

İstanbul, 16 (A.A.) — Büyük ölünün cenaze merasiminde, Mısır hükûmetinin Ankara büyük elçisi ile beraber Mısır hükûmetini temsil edecek olan Bükreş daimî maslahatgüzarı B. Amin Fuad, dün sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir.

Ankaradaki Cenaze Törenine Ait Program Tesbit Edildi

Ankara Halkı, Ebedî Şefe Son İhtiram Ziyaretini Pazar Günü Yapacak

İhtiram geçidine iştirak eden subaylarımız Sarayın methalinde

Ankara, 16 (A.A.) — Atatürk'ün cenaze töreninin Ankaraya ait esas programı şudur:

Ankaraya muvasalat

20 sonteşrin 1938 pazar günü:

Cenazeyi taşıyan tren saat 10 da Ankara istasyonuna muvasalat edecek ve Reisicümhur, Büyük Millet Meclisi reisi, Mareşal, icra vekilleri heyeti ve saylavlar tarafından merasimle karşılanacaktır. Bu karşılama merasimine bir piyade taburu iştirak edecektir.

Tabut vagondan indirilecek ve bu esnada ihtiram kıtasına refakat eden bando tarafından Chopin'in maten marşı çalınacaktır. Tabut 12 General tarafından kemali tazimle istasyonun büyük holünden geçirilerek istasyon merdivenleri önünde bulundurulacak olan top arabasına vazedilecektir.

Top arabası istasyon caddesini takiben büyük Millet Meclisine doğru ilerliyecektir.

Istasyondan Ulus meydanına giden caddenin iki tarafına asker dizilecektir.

Tabutun top arabasına nakli esnasında 101 pare top atılacaktır. Tabut frak giymiş 12 saylav tarafından top arabasından indirilecek ve Kamutay binasının methalinde önceden hazırlanan mahalli mahsusa vazedilerek bir katafalk vücude getirilecektir. Katafalkın iki tarafına altı oku temsilen altı meşale konulacak ve bu meşalelerin yanlarında sağ ve solda birer General, birer Sübay ve erden müteşekkil altı kişilik bir heyet büyük üniformalarını lâbis ve kılıçları çekilmiş bir vaziyette tazim nöbeti bekliyeceklerdir.

Saat 13 den itibaren Istanbulda yapıldığı veçhile Reisicümhur, Büyük Millet Meclisi reisi, Başvekil, Icra vekilleri heyeti, saylavlar, başta Mareşal olmak üzere kara, deniz ve hava kuvvetleri mensupları ile mülkî erkân, Cumhuriyet Halk Partisi erkânı, Dekan ve profesörler başta olmak üzere Ankaradaki Fakülteler Harp okulu ve diğer yüksek okullar idarî teşekküller mensupları, matbuat mümessilleri ve arzu eden halk katafalkın önünden geçerek resmi tazimi ifa edeceklerdir.

Cenaze töreni

21 sonteşrin 1938 pazartesi günü:

Cenazeyi takip edecek zevat saat 9,45 e kadar Kamutay binasına gelmiş bulunacaklardır. Ecnebî, murahhas heyetleri Ankara Palas holünde toplanacaklar ve bilâhare kendilerine tahsis edilen yerleri işgal edeceklerdir.

Top arabasının önünde gidecek olan kıtalar, kolbaşısı Halk sineması önünde bulunmak üzere Çankırı caddesi boyunca yürüyüş kolunda toplanmış bulunacaklardır. Yabancı kıtalar Parti binası ile Halk sineması arasında kendilerine gösterilecek yerde yürüyüş kolu nizamında hazır olacaklardır.

Saat 10 da tabut, frak giymiş 12 saylav tarafından kaldırılarak, Kamutay binası önünde bulundurulacak olan top arabasına vazedilecektir. Bu esnada cenazeye refakat edecek olan 12 General, top arabasının iki tarafında kılıçlarını çekerek mevki alacaklardır.

Tabut top arabasına vazedildikten eonra, verilecek işaret üzerine, kıtaat yürüyüşe başlıyacak ve cenazeyi selâmlıyarak 1 numaralı krokide gösterilen yerlerini almak üzere iler liyeceklerdir. Bu yürüyüş esnasında kıttaata refakat eden bandolar çalmıyacaktır.

Cenaze alayının nihayetinde gi - decek olan piyade taburunun kolbaşısı Halk sineması önüne gelince tabur duracaktır Müteakiben, yabancı kıtalar da harekete geçerek top arabasının önündeki yerlerini işgal edeceklerdir. Bunun üzerine cenazeyi takibedecek olan zevat 2 numaralı krokide gösterildiği veçhile, yerlerini alacak ve arkalarında, alayın nihayetini teşkil edecek olan tabur ilerleyerek korteji kapayacaktır.

Bu suretle teşekkül eden cenaze alayı, verilecek bir işaret üzerine, hareket eyliyecektir. Bu esnada ri - yaseti cumhur bandosu Chopin'in matem marşını çalmağa başlayacak ve diğer bandolar münavebe ile ve alaydaki sıralarına göre matem havası çalacaklardır.

Alayın yürüyüşe başlamasından itibaren cenazenin müzeye muvasalatına kadar her 5 dakikada bir adet top atılacaktır

Alay kıtaatının kol başısı bahriye caddesi hizasına varınca kıtalar 3 numaralı korkide işaret edilen yerleri alacaklardır. Topçu taburu krokide işaret edilen mahalle yaklaşır - ken yolun sağına yanaşacak ve tam mevkiine gelince duracaktır. Türk piyade kıtaatı ile ecnebi kıtaatı yürüyüşe devam ederken krokide gösterilen yerlerini yola tevcihi cephe ederek işgal edecekler ve cenaze ç çerken selâmlıyacaklardır.

Cenazeyi taşıyan top arabası bunu takiben heyet ilerliyerek Et nografya müzesinin methaline te karrup edecekler ve 3 numaralı kr kide gösterildiği üzere ahzı mev eyliyeceklerdir.

Tabut generaller tarafından ma halli mahsusuna nakledilecek ve ç ren burada hitam bulacaktır.

Cenaze alayı

Cenaze alayı şu suretle teşekk edecektir:

1 — Mızraklı bir süvari alayı,
2 — Topçu taburu,
3 — Alay sancağı ve bandosu muhafız alayı,
4 — Alay sancağı ve bandosu harbiye alayı,
5 — Ecnebi kıtalar (Alfabe sı sile),
6 — Bandosu ile bir deniz müf zesi,
7 — İki tarafında kılıç çekmiş v ziyette 12 general bulunan ve ce nazeyi taşıyan top arabası,
8 — Atatürkün harp ve istik madalyalarını taşıyan general ve nu takiben riyaseticümhur erkânı
9 — Atatürkün ailesi efradı,
10 — Reisicümhur,
11 — Büyük Millet Meclisi rei Başvekil, Mareşal,
(Protokol)
12 — Ecnebi misyon şefleri,
13 — Kordiplomatik ve misyo şeflerine merbut heyetler,
(Protokol)
14 — İcra Vekilleri heyeti,
(Protokol)
15 — Saylavlar,
(Protokol)
16 — Barem üçüncü derece kadar askeri erkân,
17 — Barem üçüncü dereceye dar mülki erkân,

TASHİH — Atatürkün ailesi, yalnız Ankara törenine iştirak edecektir. İstanbulda yapılacak törende bulunacağına dair olan fıkra tashih olunur.

Millet, Müthiş Hakikate İnanmadı

(Başı 2 ncide)

Büyük Ata, aziz Ata: sevgi ve iman olarak gönüllere: kuru sî mefhum halinde dimağlara perçinli; millet onun maddî bü kiyesini kucaklamağa çalışa tabut önünden geçiyor.

Ağlıyor, fakat inanmıyor, bu kırıyor, lâkin bakmıyor.

Onu kendi ebediyetinin temel bilen millet, onu tabut şeklinde görmeğe tahammül etmedi.

Feridun Osman

Başvekil Program Nutkunu Okudu

Meclis, Yeni Kabineye Tam Ittifakla Itimadını Bildirdi

Başvekil Nutkunda Dedi ki:

Geçen Seneki Programımızın Şimdiye Kadar Yapılmamış Kısımlarından Maadasını Yürütmek Azim ve Kararındayız. Mevcut İstikrarı, Bu Matemli Günlerimizde Milletin Heyeti Umumiyesinde Tecelli Eden Tesanütle Muhafaza Etmek Emelimizdir.„

Ankara, 16 (Tan muhabirinden) — Büyük Millet Meclisi bugün saat 15 de Abdülhalik Rendanın başkanlığında toplandı. Atatürkün cenazesi için Istanbulda yapılacak merasimde Meclisi temsil etmek üzere altı kişi seçildikten sonra, Başvekil Celâl Bayar kürsüye geldi ve kabinesinin programını okudu.

Başvekilin beyanatı

Celâl Bayar, sık sık alkışlarla kesilen beyanatında dedi ki:

"Sayın arkadaşlar,

Ikinci Cümhürreisimiz Ismet Inönü'nün itimatlarına mazhar olarak, Başvekâlete tayin edildim. Kendilerine takdim eylediğim heyeti vekile azalarının isimlerini havi listeyi lûtfen tasvib buyurdular.

Teşkilâtı Esasiye kanununun hükümlerine göre, sizin de itimadınıza mazhar olmak şerefini kazanırsam, vazifeme devam edeceğim. (Şiddetli alkışlar).

Resmi bir lisanla bu maruzatımı bildirirken, inkılâbı ve Atatürk rejiminin en mümtaz bir siması ve Türk milletinin büyük evlâdı olan, ikinci Reisimiz Inönü'nün, Cümhurreislik devrinin, milletimiz için müteyemmen, buna şahsen emin olduğumu ifade eylerim. (Bravo sesleri, sürekli ve şiddetli alkışlar).

Başvekil Celâl Bayar, Millet Meclisi kürsüsünde

Arkadaşlar,

Milletlerin tarihi, acı, tatlı bir çok hatıralarla doludur. Bugün biz inkılâp tarihimizin, en acı ve fakat önemli bir devrini yaşıyoruz. Aziz varlığını her kuvvetin fevkinde telâkki ettiğimiz ve öyle olduğuna da inandığımız şefimizi kaybettik. Şefin hayatında Türk milleti nasıl yekvücut olarak, tek bir kalp gibi onun sevgisinde birleşmişse, matemini de ayni surette, tek bir kalp halinde tutuyor, ve ıstırabile ağlıyor.

Denilebilir ki şimdiye kadar hiç bir kimse hakkında bu kadar vatanşümul, bu kadar âlemşümul bir acı duyulmamıştır. Kendi ruhumuzda bu acıyı hissediyor ve kalbimizin kanadığını duyuyoruz. Türk milleti gibi vefakâr, büyük bir milletin, kendisine binbir mahrumiyet içerisinde, en büyük muvaffakiyetleri temin etmiş olan büyük bir evlâdı hakkında başka türlü hareket etmesine esasen imkân yoktur. (Bravo sesleri - sürekli alkışlar).

Türk vatanseverinin borcu

Atatürk, bize, yaralı bir vatan kurtardı. Atatürk, bu yaralı vatanı, içerisini asırlardanberi sinmiş olan hürafelerden, efsanelerden, bir takım vâhi fikirlerden temamen temizliyerek, kuvvetli bir rejim de kurarak, mesut ve müreffeh bir halde, bize bağışladı (Bravo sesleri ve sürekli alkışlar),

Türkün ebedî bir tehlikeye, düşüyor sanıldığı zamanda, imdadına koşarak, felâketten bizi kurlardı. Zeval bulmaz istiklâlimizi ve ebed - müddet vatanımızı, Türk rayeti istiklâli altında yaşatmak imkânını buldu ve verdi (Bravo sesleri, şiddetli alkışlar).

Atatürkü sadece bize vatanî hizmetler ifa ettiği için sevmiyoruz. aynı zamanda. tam manasile kâmil bir insan olduğu için de seviyoruz (Şiddetli alkışlar, bravo sesleri).

Atatürk, vefakârdı, mütevazi idi, herkesin hakkını yerinde verirdi. (Çok güzel sesleri).

Arkadaşlar,

Atatürkün hayatı ve mazisi hakkında söz söylemeyi, kısa bir celseye sığdırmak en müşkül olan bir iştir. Yalnız müsaadenizle çok sevdiği ve çok güvendiği, Büyük Milletinin iradesini temsil eden bu kürsüden Onun maneviyetine hitap ederek diyorum ki:

Atatürk,

Seni sevmek, tebcîl etmek, her Türk vatanseverinin millî ödevi, ve [illegible] borcudur. (Şiddetli alkışlar ve bravo sesleri).

Hükûmetin programı

Aziz arkadaşlarım,

Kendisini methetmek ve ihtiras göstermek, içtimaî hayatta bir nakisa olarak kabul edilmiştir. Ve hiç şüphesizdir ki, bu öyledir. Fakat, ben size, iftiharımızı ve ihtirasımızı şu dakikada ifade etmekten çekinmiyeceğim:

Benimle beraber heyeti vekileyi teşkil eden arkadaşlarım ihtilâlin ve inkılâbın ta ilk günündenberi büyük ve ebedî Şefimizin hayata gözünü yumduğu dakikaya kadar, izinde ve peşinde, yolunda şuurla yürüdük. Bu, bizim ebedî iftiharımızdır. (Şiddetli alkışlar ve bravo sesleri).

Hiç şüphesiz büyük Türk milletinin seciyesine ve karakterine uygun olarak vücude getirdiği ve bize hediye ettiği rejimi, korumak hakkındaki ihtirasımız, ölçüsüzdür. (Bravo bravo sesleri).

Arkadaşlar, teşkilâtıesasiye hükümlerine göre, sizin itimadınızı kazanmak için, hükûmetin programını size arzetmek iktiza eder.

Benim bu mabhaste fazla sözüm yoktur.

Geçen sene lûtfen tasvîbinize iktiran eden programımızın şimdiye kadar yapılmış olan kısımlarından maadasını yürütmek, azim ve kararındayız (Alkışlar ve muvaffakıyet nidaları).

Ayni zamanda, bize daima hakiki yolu gösteren ve içinde milletin nurlu iradesi okunan Cümhuriyet Halk Partisinin programı da bizim rehberimizdir (Bravo sesleri).

Milletin hakiki düşüncesi

Arkadaşlarım,

Her hangi bir hükûmet için muvaffakıyet âmili olarak, birinci derecede göz önünde bulundurulması lâzım gelen bir hakikat vardır: Milletin hakiki düşüncesi.

Biz milletimizin şu an için düşüncelerini şu suretle hulâsa ediyoruz: Miletimiz, on beş senedenberi tecrübe edilen Kemalizm rejiminin kendisine verdiği huzur ve sükûn içerisinde çalışmak ve kuvvetlenmek istiyor (Sürekli alkışlar).

Millî hudutları dahilinde mesut olmak emelindedir (Bravo sesleri).

Bizim haricî siyasetimizdeki: dahilde sulh, hariçte sulh düsturunun ifadesi, ancak bu suretle tefsir olunabilir, esası, milletten gelmiştir. Ve Büyük Şef tarafından ifade edilmiştir (Alkışlar).

Mevcut istikrarî, bu matemli günlerimizde, milletin heyeti umumiyesinde tecelli eden tesanütle muhafaza etmek emelimiz tamdır. Halistir ve çok kuvvetlidir (Bravo sesleri ve çok sürekli alkışlar).

Rejimin kanunları Türk camiasına dahil olan bilâ istisna her ferdin hukukunu, emniyetini ve müsavatını tekeffül etmektedir. Kanunlarımızın tekeffülü altında, bütün vatandaşların seyyan bir surette haklarını gözetmek bizim için en mukaddes bir vazifedir (Bravo sesleri ve alkışlar).

Haricî siyasetimiz

Aziz arkadaşlarım,

Size programımızın harfiyen ve olduğu gibi tatbik olunacağını söylerken, haricî siyasetimize de bir nezbe temas etmek ihtiyacını duyuyorum.

Haricî siyasetimizde değişecek hiç bir şey yoktur. Anlaşmalarımıza, dostluklarımıza, ittifaklarımıza, bütün sadakatimizle bağlıyız. Bunları büyük bir azimle yürüteceğiz. Bu sada, size olduğu kadar, bütün dostlarımıza ve müttefiklerimize de bir itimat ve muhabbet sadasıdır (Bravo sesleri ve sürekli alkışlar).

Sayın millet vekilleri,

Beni ve benimle vazife almak lûtfunda bulunan arkadaşlarımı çok yakından tanırsınız. Yaptığımız işleri bilirsiniz. Fikirlerimize vâkıfsınız. Her şeyden evvel temin etmek isterim ki, rejimin azat kabul etmez kullarıyız. (Bravo sesleri sürekli alkışlar) kullarıyız dedim, bu kelimeyi miskin bir itaat ifade için değil işlerimize şuurla bağlılık ve onları sadakatle yürütmek azmimizi tebarüz ettirmek için kullandım.

Eğer inkılâbın bidayetindenberi, devam eden fikirleri şuurla yürütmek imkânını ve sizin arzu ve emellerinizi icra etmek kudretini bizde görüyorsanız (Hay hay sesleri) milletin iradesini temsil eden siz kıymetli arkadaşlarımdan ricam şudur: İtimadınızı bizden esirgemeyiniz (Al kışlar, esirgemeyiz sesleri).

Aziz saylavlar,

Son söz, elemimiz, hicranımız, çok büyüktür. Fakat inanımız, güveni - miz de o nisbette büyüktür. (Bravo sesleri alkışlar).

Atatürkü unutmıyacağız (Hayır asla sesleri), her zaman tebcil edeceğiz (Sürekli alkışlar), millet uğrunda azimle yürüyeceğiz (Bravo sesleri ve sürekli alkışlar)

Hatiplerin sözleri

Celâl Bayarın sürekli alkışlarla karşılanan bu nutkundan sonra, bir çok hatipler söz aldılar ve ilk Celâl Bayar hükûmetinin bugüne kadar başardığı muvaffakiyetli icraatı tebarüz ettirerek yeni kabinenin itimada esasen liyakat kazanmış bulunduğunu ifade ettiler.

Ilk olarak kürsüye gelen Halıl Menteşe (Izmir) dedi ki:

"— Celâl Bayar'a açık ve tam itimadımı veriyorum. Ne için? O mevkii iktidara gelir gelmez beynelmilel şeraitin mahmul olduğu endişeler karşısında bütçe imkânları ile mukayyet olmıyarak hazinenin beynelmilel ve dahili pazarlarda kredisini âzamî ütilize ederek vaziyetin icabettirdiği geniş ve fevkalâde tedbirleri almakta tereddüt etmemiş ve bu yolda büyük cesaret göstermiştir. İngilterede 16 milyonluk bir mal kredisi temin etmiş buna 80 milyonluk dört senelik bir plân ilâve ettiği gibi Almanyadan da ahiren 70 milyon liralık ayni surette bir avans elde etmiştir. Ordu için Büyük meclisin kabul ettiği 125 milyonu on sene müddetli tahsisatı fevkalâdenin Müdafaai Milliye Vekâletince hummalı ve seri bir surette tahakkuk ettirilmek üzere olduğunu da o bize millet kürsüsünden tebşir etmişti. Bu şu demektir ki, kahraman ordunun her ihtimale karşı teçhizi hummalı bir faaliyetle ikmal ediliyor. Harp mukadder olduğu gün çetin ve uzun bir harbin bütün yükünü sonuna kadar tahammül edebilecek bir surette millî mukavemet de kuvvetlendiriliyor. Bunları yaparken hesap muvazenesi elden bırakılmış mıdır? Bence hayır. Memleket gerek malî gerek iktisadî cephelerden mesut bir inkişaf gösteriyor. Bütçenin muhammen varidatı evvelki sene 20 milyon, geçen sene 29 milyon fazla tahakkuk etmiştir. Ticaret müvazenesi aktif bir surette inkişaf ediyor. Evvelki sene 39 milyonluk ihracat kıymeti 126 milyon liraya yükselmiştir. Bu rakamlar apaçık gösteriyor ki, hazinenin bugüne kadar borçlarının taksitlerini tediyede gösterdiği istikamet ve namuskârlık bütün bu avanslara rağmen mahfuz kalmıştır ve kalacaktır.

Arkadaşlarım, ben o kanaatteyim ki, Celâl Bayar plânlarının tahakkuku halinde memleket malî ve iktısadî cephelerden öyle büyük bir inkişafa mazhar olacaktır ki bu avansların amorti müddetleri bitmeden daha büyük, daha geniş plânların tatbikine imkân hâsıl olacaktır.„

Halil Menteşe, bundan sonra, sözü kaybettiğimiz ebedî Şefe intikal ettirdi ve onun tabutu önünde bütün bir dünyanın hûşu ve tazim ve takdir ile eğilişimin derin mânasını anlattı. "O„ nun millî tarihte kurtarıcı, kurucu ve başarıcı, bütün dünya tarihinde medeniyet ve sulh adamı olarak müebbet bir nam bıraktığını söyliyerek dedi ki:

"— Büyük millet Meclisinin İsmet İnönünü onun halefi olarak seçmekte ve onun bayrağını onun eline vermekte gösterdiği isabet Büyük Meclisin, iradei milliyenin hakikî mümessili olduğunu bir kere daha tebarüz ettirmiştir.

İnönü nutkunda "ne cebrü tazyik ne de anarşi, bütün vatandaşlara müsavi emniyet verici tedbirler alınacaktır.„ diyor. Bu büyük bir beşarettir. O, bu sözlerle devletin nizamında sevginin ve emniyetin bundan böyle de hâkim olacağını teyit ederek müebbet Atanın hayrülhalefi olduğunu ilân ediyor. İnönü milletçe çok sevilmiş bir devlet adamıdır. Demem ki Atam kadar sevilmiştir, fakat onun yolunda yürüye yürüye milletin yüreğinde ayni itimadı tesis edeceğine itimadım vardır.

Büyük milletim, aziz yurttaşlarım, İnönü bu emniyete lâyıktır. Senin ve devletin menfaati de ona ayni emniyet ve itimatla sarılmaktadır. Bazan şaklabanlık tarzında, bazan seni düşündürücü ve nevmidiye sevkedecek surette sinsi fısıltılar üflenecektir. Onlara kulağını tıkamalısın. Devlet riyaset makamında saflarını o derece sıklaştırmalısın ki, oradan asla fesat rüzgârları gireme - melidir. Buna bugün, dünden ve yarından fazla ihtiyaç vardır. Zira bududun öte tarafında saçsaça başbaşa biribirlerine girişmiş olanlar uzlaşmak üzeredir. Bu eller saçlar ve başlardan kurtulup ta musafaha ettikleri günü tahakküme alışmış olanların siyasetleri eskiden olduğu gibi biribirine rakip olarak değil yekdiğerine müzahir olarak hududundan girmeğe savaşacaklardır. Buna karşı bir tek adam gibi asîl ve dimdik durmalısın. Zira tarihe karşı vazifen büyüktür. Türkün medenî bir cevher bir kudreti medeniye olduğunu yeniden isbat ederek müebbet Atanın dediği gibi medeniyet safında üstün mevkie çıkmakla mükellefsin. Umarım ki onu yapacak ve başaracaksın.„

Ittifakla tam itimat

Bundan sonra, esami tayini suretile reye müracaat edildi. Yapılan tasnif neticesini reis, şöyle bildirdi:

— Neticei arâyı arzediyorum. 342 arkadaş müzakereye iştirak etmiştir. 342 rey ile ve mevcudun ittifakile Celâl Bayar hükûmetine itimat edilmiştir.

Bunun üzerine Meclis salonunda büyük bir alkış tufanı koptu. Başvekil, tekrar kürsüye gelerek şunları söyledi:

— Teşekkürler ederim. Teveccühünüze ve muhabbetinize lâyık olmağa çalışacağım.

Ruznamede başka madde mevcut olmadığı için, reis, 28 ikinciteşrin pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere celseyi tatil etti.

Fazıl Ahmedin sözleri

Halil Menşeden sonra Elâzık mebusu Fazıl Ahmet Aykaç, Celâl Bayar hükûmetinin bugüne kadar başardığı muvaffakıyetli işleri anlattıktan sonra şunları söyledi:

Siz, milletin size tevdi ettiği murakabe vazifesini yaparken iyi görduklerinizi de, fena bulduğunuzu da ayni samimiyetle söyliyecek insanlarsınız. Ben âciz arkadaşınız da heyetinize mensup olmakla dünyanın en haklı iftiharını duyan bir yurddaşım şu sebeple işte en gür sesle memleketime ilân ediyorum ki,Celâl Bayar hükûmetine tam bir inancım vardır. Ve inanıyorum ki, sizin hür ve müstakil duygulu gönülleriniz de ayni itimatla dolu bulunuyor.

Tek dileğim, hükûmetin büyük başarılara ermesi ve milletimizin büyük hayırlara kavuşmasıdır„

Hüsnü Kitapçı kürsüde

Fazıl Ahmet Aykaçtan sonra Muğla mebusu Hüsnü Kitapçı kürsüye geldi ve dedi ki:

Benden evvelki arkadaşlarımın dedikleri gibi benim de Celâl Bayar hükûmetine karşı vereceğim rey tam ve mutlak bir itimat olacaktır. Çünkü Celâl Bayar geçen sene bu vakitlerde bizden itimat reyi talebetmiş biz de vermiştik. O vakit vermiş olduğumuz kararı, bir senelik icraatiyle teyit etmişlerdir.

Bir teşrinisanide Reisicümhur namına okudukları nutukta yapıldığı zikredilen icraat, her hükûmet için şan ve şeref teşkil edecek mahiyettedir. Memleketin her sahasında vardığı yükselişleri, ilerleyişleri tebarüz ettiren bu vesika Celâl Bayar için ve her hangi bir hükûmet için her zaman millet huzuruna çıkarak itimat istemek hak ve kuvvetini bahşeder.

Bu itibarladır ki, kendisini ve arkadaşlarını tebrik eder hem büyük milletimiz için, hem de muazzam vatanımız için hayırlı ve faydalı icraatta bulunarak bugün de vereceğimiz kararın isabetini ispat etmek mazhariyetine ermelerini dilerim.

Ecnebi Heyetler Geliyor

Fransız ve Arnavutluk Heyetleri Yola Çıktı

Başvekil Metaksasın Reisliğindeki Yunan Heyeti de Bu Akşam Hareket Edecek

Paris, 16 (A.A.) — Havas ajansı tebliğ ediyor:

Fransız hükûmetini Atatürkün cenaze merasiminde temsil etmeğe memur edilmiş olan Fransız heyeti bu akşam saat 22,15 de Paristen hareket etmiştir.

Dahiliye nazırı ve eski Ankara sefiri B. Albert Sarraut'nun riyaseti altında bulunan heyet, yüksek harp meclisi azasından general Georges ve yüksek bahriye meclisi azasından Visamiral Laborde'den mürekkeptir.

Heyete 180 bahriye silâhendazı refakat edecektir.

Fransanın Suriye âli komiseri Kont de Martel, ve şarktaki Fransız kuvvetleri kumandanı general Caillault, cenaze merasiminde temsil edileceklerdir.

Albay Kole de heyete dahil bulunmaktadır.

★

Ankara, 16 (A.A.) — Emille Bertin adındaki Fransız kravüzörü Atatürkün cenaze merasimine iştirak etmek üzere İstanbula gelecektir.

Arnavutluk heyeti de geliyor

Tiran, 16 (A.A.) — Kemal Atatürkün cenaze merasimine iştirak edecek olan Arnavutluk heyeti tayyare ile hareket etmiştir. Adliye nazırı B. Faik Shatku, heyete riyaset etmekte ve heyet meyanında mebuslardan B. Cavit Leskoviku ile Arnavutluğun Ankara elçisi B. Asaf Djadjul bulunmaktadır.

★

Ankara, 16 (A.A.) — Atatürkün cenaze merasimine 100 kişilik bir Sovyet müfrezesinin zabitlerile birlikte iştirak edecekleri haber alınmıştır.

★

Atina, 16 (A.A.) — Başında Başvekil B. Metaksas bulunan Kemal Atatürkün cenaze merasimine iştirak edecek olan heyet nususî trenle perşembe akşamı yola çıkacaktır.

Alman heyetinin tam listesi

Ankara, 16 (A.A.) — Atatürkün cenaze merasiminde hazır bulunacak olan Alman heyetinin tam listesidir:

Müşavirler meclisi reisi Son ekselans Baron Fon Neurath, Ordu kumandanı piyade generali List, amiral Cerls, hava ordusu kumandanı general Felmi, orta elci Fon Kotze, sefaret müsteşarı Braun Von Stumm, sefaret kâtiplerinden Fon Kessel, tayyare albayı Kettenbeil, yarbay Fon Rost, bahriye birinci mülâzimi Betge.

Bulgar heyetinin tam listesi

Ankara, 16 (A.A.) — Atatürkün cenaze merasiminde hazır bulunacak olan Bulgar heyetinin tam listesidir:

Kral sarayı mülkî dairesi şefi Constantin Panof, majeste Bulgar kralını temsil edecektir.

Hükûmetini temsil edecek olan hariciye nazırı general Thedosi Dascaloff.

Orduyu temsil edecek olan Sofya garnizonu kumandanı general Konstantin Lukach.

İngiliz - İtalyan Anlaşması Meriyete Girdi

İmza Merasimi, Dün Romada Yapıldı

Londra, 16 — Ingiltere ile Italya arasında yapılan anlaşma, bugün meriyet mevkiine girmiştir.

İngiltere Roma sefiri Lord Perth bu akşam saat altıda Çigi sarayında kont Çiyano ile buluşarak anlaşmayı imzalamışlardır. Imza merasimi ancak bir kaç dakika sürmüştür. Tana gölü ve Süveyş kanalına ait bu muahedeye müzeyyel anlaşma bir kaç gün sonra imzalanacaktır.

Imza merasimi bittikten sonra Lord Perth ile kont Ciyano Mussoliniyi ziyarete gitmişlerdir.

Bu mülâkattan sonra Ingiliz sefiri Italyan Kralı ve Habeş Imparatoru sıfatile Krala itimatnamesini vermiştir.

Ingiliz - Italyan anlaşması, Ingilterenin Italyaya Habeşistanın ilhakını tanıması ve Akdenizde müsavi haklar üzerine uzun bir sulh devresinin açılması maksadile yapılmıştır. Itilâfname Süveyş kanalının Italyan ticareti ve harp gemilerine serbestçe açılmasını da temin etmektedir. Bu sebeple itilâfname Mısır hükûmetine de bildirilmiş ve Mısır hükûmeti de anlaşmayı imzalamıştır.

Italyan matbuatı büyük serlevhalarla bu anlaşmayı haber vermektedirler. Hükûmetin resmî ağzı olan Sinyor Gayda, yazdığı bir makalede bu anlaşmanın Alman - Japon ve Italya mihverini bozmıyacağını, sadece Akdenizde müsavi hukuk üzerine mustenit bir sulh siyaseti temin edeceğini bildirmektedir.

Bir müddet sonra iki hükûmet ticarî anlaşmalar için müzakerelere girişeceklerdir.

Avustralya Başvekili Habeşistanın Italyaya ilhakını tanıyacağını bildirmiştir. Kanada hükûmeti ise, Habeşistanın ilhakının Ingiltere hükûmetince tasdik edilmiş olmasının Kanadaca da tanınması demek olduğunu bildirmiştir.

İngiliz gazetelerinin neşriyatı

Londra, 16 (A.A.) — Times'de dahil olduğu halde İngiliz gazeteleri, ekseriyetle Ingiliz - Italyan paktının meriyete girmesi dolayısile büyük bir memnuniyet izhar etmektedirler.

Bu hâdisenin sulhe daha çok hizmet edecek yeni bir beynelmilel devreyi açtığı kanaati hâkimdir. Muhtelif ticarî meselelerle müstemleke meselelerinin halli için yakında yeni müzakerelere girişileceği zannedilmektedir.

Daily Mail gazetesi, paktın meriyete girmesi birbirlerine ananevî bir dostlukla bağlı bulunan 2 devlet arasındaki karanlık suitefehhüm devresinin sona erdiğine bir işaret olduğunu yazmaktadır.

Bu suitefehhümler, Ingilterenin üç sene müddetle kurbanı olduğu bir siyaset neticesinde husule gelmiştir.

NAZİLLİDE:

Muallimlere Mesken Bedeli Verilemiyor

Nazilli (TAN) — Vilâyetin 938 bütçesi hazırlanırken 26 bin lira olarak konulduğu halde umumî meclisin bir kararile bütçeden çıkarılan muallim mesken bedelleri bu yıl da Aydın mıntakası muallimlerine verilememektedir. Külütr Bakanlığı, kanun iktizası olan bu tahsisatın mutlaka konulması için vilâyet bütçesini iade etmişse de, bugüne kadar bir karşılık bulunup mesele halledilememiştir.

MEVLÛT

Erkânıharp müşürü merhum Şakir Paşanın büyük biraderi eski rütbei bâlâ ricalinden ve mahkemei temyiz rüesasından Hüseyin Rüştü Bey merhumun hafidesi ve Istanbul polis müfettişliğinden mütekait Bay Cevdet Çobanlının kerimesi Bayan Mefkûre Cevdet Çobanlının hayata vedanın kırkıncı günü olmak münasebetile pâk ruhuna ithafen yarınki cuma günü öğleden sonra Beylerbeyi camiinde mevlût okutturulacağından arzu buyuranların teşrifleri rica olunur.

Amanullah Han Istanbulda

"Sönen Güneşin Önünde Son Defa Eğilmiye Geldim,,

Sabık Afgan Kralı "Kara Haberi Romada Duydum, Diyor, Deli Olacaktım. Ebediyete İntikal Eden Büyük Ölünün Huzurunda Doya Doya Ağlıyabilmek İçin Hemen İstanbula Koştum..

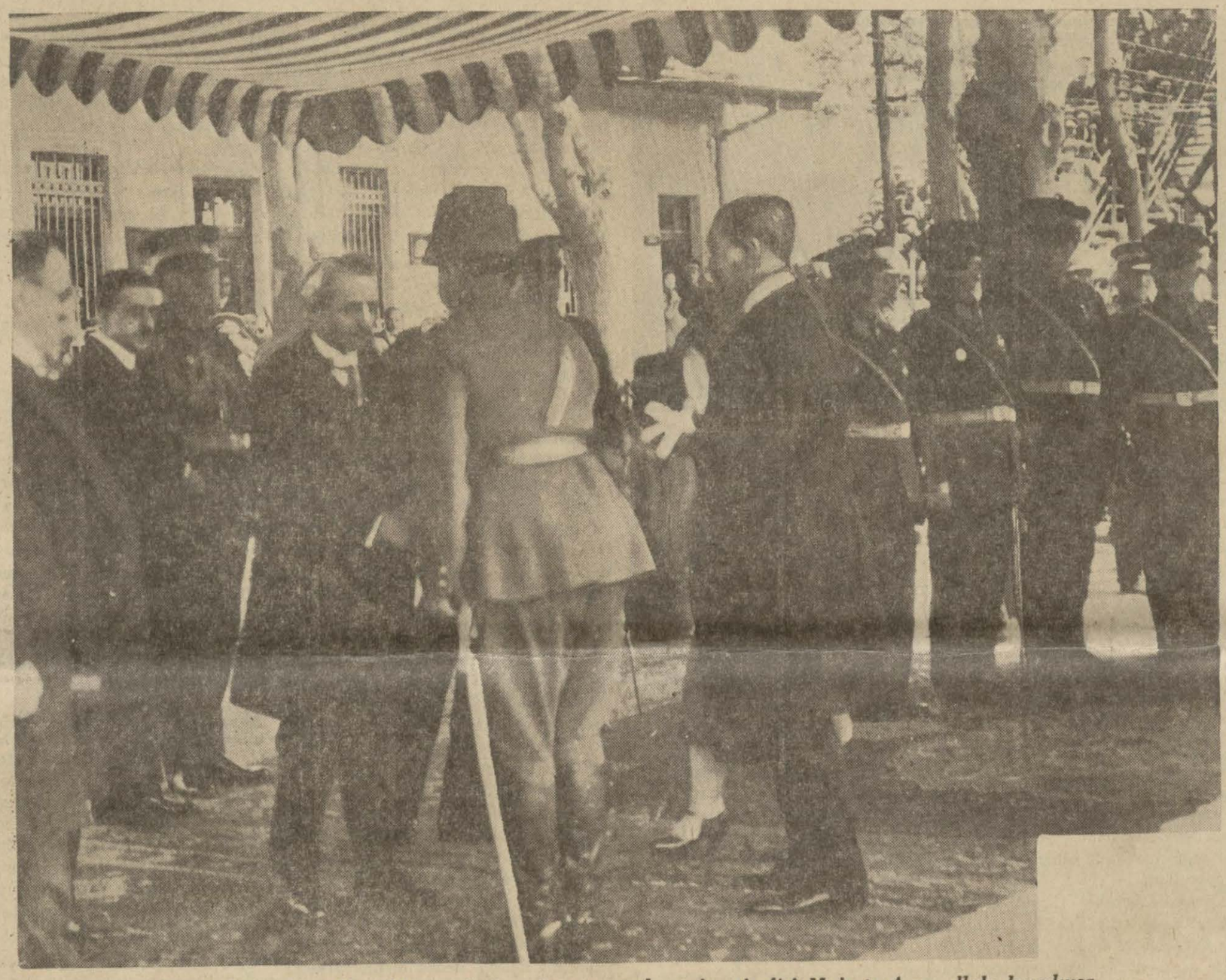

Tarihî bir hatıra: Ulu Atamız Ankara istasyonunda, aziz misafiri Majeste Amanullahı karşılıyor

Sabık Efgan Kralı Amanullah Han Ulu Onder Atatürk'e son hürmet ve veda vazifesini ifa edebilmek maksadile şehrimize gelmiştir.

Dün saat birde Dolmabahçe sarayına giderek Atatürk'ün tabutu önünde dakikalarca hüngür hüngür ağlıyan Amanullah Han Perapalasta "Tan,, muharririni sureti mahsusada kabul etmiş, ve Türkiyenin bu büyük kayıbı karşısında duyduğu elemi ve ihtisasatını anlatmıştır.

Amanullah Han Atatürk'ün vefatı haberini ilkönce Roma radyosunda duyduğunu söyledi ve dedi ki:

"— Romada evimizdeydik. Refikamla ve diğer aile efradı ile birlikte radyoyu dinliyorduk. Bu kara haberi alınca hanımın da, benim de ne hale geldiğimizi tasavvur edemezsiniz. Kalbimizden vurulmuş gibi olduk, deli olacağımızı zannettik. Matemimizi, gazetelerin verdiği tafsilât büsbütün arttırdı. Benim için artık Romada kalabilmek imkânsızdı. Refikama ve çocuklarıma:

"— Siz kalınız, ben gidip büyük sevgimin kayıbı karşısındaki elem ve teessürlerimi onun kendi huzurunda izhar etmek istiyorum,, dedim.

Istanbula bu maksatla ve tamamen hususi mahiyette geldim. Eğer gelmeseydim, ebediyete intikal eden Büyük ölünün önünde, ağlayamasaydım, bu ebedi iftiraka tahammülüm biraz güç olacak, Atatürkü son defa ziyaret edip onun huzurunda eğilmemek kalbimi dağdar edecek ve içimde sonsuz bir ukde olarak kalacaktı.

Ona son hürmet vazifemi, yapabilmek için Istanbula gelmek lâzımdı. Gelir gelmez saraya gittim, sönen güneşin, büyük arkadaşımın, tabutu huzurunda durdum, eğildim, ağladım, ağladım.

Aziz Atatürk ve Amanullah Han kolkola

Elemim, Türk milletinin hudutsuz elemi kadar büyüktür. Çok sevdiğim Türk milletine taziyetlerimin arzına gazetenizin tavassutunu rica ederim.

Ben, Atatürkü, Türk milletini ve Türkiyeyi çok severim. Atatürkü nasıl çok sevmiyim ki, onunla hem fikirdik. Onun ideallerini benimsemiştim. Onları ben de memleketimde tatbik etmek istemiştim.

Türk milletine sevgim bir kat daha artmıştır. Türk milleti son riyaseti Cümhur intihabile Atatürk'ün gösterdiği yolda yürüdüğünü, kemale vasıl olduğunu ispat etmiştir. Atatürkün boş bıraktığı makama Ismet Inönü'nü seçmekle Türk milleti en isabetli hareketi yapmıştır.

Çünkü Ismet Inönü, Atatürk'ün açtığı yolda Atatürk'le beraber yürümüş, Atatürk'le beraber çalışmıştır. Atatürk'ün en iyi, en yakın arkadaşıdır.

Yeni Cümhurreisinizin Atatürk'ün izi üzerinde yürüyeceği muhakkaktır.

Ben cenaze merasimine Istanbulda hususî surette iştirak edecek, büyük ve dâhi dostumun son teşyii vazifesini yapacağım.

Bir kaç gün sonra yeni Cümhureisiniz kıymetli Inönü'nü ziyaret etmek, ve tebrikleri sunmak üzere Ankaraya gideceğim,,

Amanullah Han ile konuşma başından sonuna kadar müşterek bir ağlaşma ile geçmiştir. Sabık Krala hoşamedi için Perapalasa gelmiş olan ve salonu doldurmuş bulunan Efgan kolonisi de eski kralların ağladığını görünce göz yaşlarını zaptedememişlerdir.

Amanullah Han hıçkırıklarını zapta uğraşarak Atatürk'e karşı olan sevgilerini de şu cümlerle izah etmişlerdir:

"— O, büyük insan yalnız Türkiye için değil, bütün Şark, bütün Şark milletleri için en büyük rehberdi.

Atatürk'ün yarattığı Türkiye her gün terakki ve inkişaf edecektir ve bugün o kadar inkişaf etmiştir ki, Atatürk o kadar kuvvetli ve emniyetli bir Türkiye bırakmıştır ki, o Türkiyenin tarihte bir daha bedbaht bir devir geçirmesine imkân tasavvur edilemez.

Atatürk'ü kaybetmekle müteellim olan Türkiye, bu sayededir ki, istikbal için bahtiyardır.

Atatürk, ideallerini takip etti. V tahakkuk ettirdi.

Ben de öyle düşünüyordum. Be de onun, benimsediğim idealleri takip ve tatbike çalıştım. Fakat mu vafak olamadım.

Türkiyeyi her sahada terakki inkişaf yolunda gördükçe seviniy rum. Bu sevincime ve hissettiğ bahtiyarlığa payan yoktur. Çün Türkiyeyi çok seviyorum, ve çün ideallerimin tahakkukunu bura görüyorum.,,

Sait Kesle

Almanyada Yahudilere Karşı Tedbirler

İşlerini Tasfiye İçin Son Mühlet Verildi

Londra, 16 —Almanyanın yahudilere karşı aldığı tedbirler gittikçe şiddet kesbetmektedir. Bütün yahudilere 1 kânun tarihine kadar işlerini tasfiye etmelerini, bir kânunusaniden itibaren bütün müessese, mağaza ve dükkânlarının âri unsurlara devredileceğini bildirmiştir. O vakte kadar işlerini tasfiye etmemiş bulunanların işleri zorla ellerinden alınacaktır.

Almanyanın bu tedbirleri hariçte büyük akisler yapmakta berdevam dır. Bugün Amerika cumhurreisi Roosevelt gazetecilerle yaptığı bir konferansta bu meseleye temas ederek, yirminci asır medeniyeti içinde bu kabil işkencelere inanmak mümkün olmadığını söylemiş, ve Alman hükûmetinin hareketini beğenmediğini ifade etmiştir.

Mülteci Yahudiler için müsait mıntaka aranıyor

Nevyork 16 (A. A.) — Gazeteler, asgarî 700.000 mülteci yahudiyi alabilecek emin bir mıntaka aranmasını teminen İngiltere hükûmetiyle birlikte bir plân hazırlanması için Amerika sefiri Kennedy tarafından sarfedilen gayretleri tebarüz ettirmektedirler.

Kennedy tarafından sarfedilen şimdiye kadar İngilterede, Hollandada, Fransada, Danimarkada, Belçikada ve İsviçrede müsait bir şekilde karşılanmıştır.

Bu memleketler kendi topraklarında esasen çok miktarda yahudi bulunduğunu bildirmişlerdir.

Fransada :

Daladier Fransa, Müstemlekelerini Veremez.,, Diyor

Londra, 16 — Almanyanın müstemleke talebi meselesi Avrupayı şiddetle işgal etmektedir. Fransa Başvekili Daladier, bugün beyanatta bulunarak, Fransanın müstemlekelerinden herhangi birini terketmeyi asla düşünmediğini ve asla düşünmiyeceğini, yakında İngiliz Başvekilki ve Harciye nazırının Parisi ziyareti esnasında da bu meselenin mevzuubahsolmıyacağını bildirmiştir.

Bugün Tanganyakann merkezi Dârüsselâm şehrinde iki büyük miting aktedilmiş ve halk memleketlerinin Almanyaya terkine katiyen razı olmadıklarını bildirmişlerdir.

İngiliz nazırlarından biri bugün Avam kamarasında Portekiz hükûmetile Portekiz müstemlekelerinin müdafaası için yapılan anlaşmanın hükmü devam ettiği ve bu müstemlekelerin Almanlara iadesi meselesinin mevzuubahsolmadığını söylemiştir.

Şimdi Berlinde bulunan cenub Afrika cümhuriyeti başvekili Pirow ile Alman hükûmeti arasında cenubi Afrikadaki Almanlar meselesi konuşulmaktadır. Pirow bir Alman ailesinin çocuğu olduğu için. cenubi Afrikadaki Almanlara âzami mu saadelerde bulunmağa taraftardır. Bu sebeple Almanyada büyük bir hüsnü kabul görmüştür.

Büyük Milleti Sarsan Büyük Yas

FELEK

En Beliğ Mersiye Gözyaşlarımızdır

Yazan: B. FELEK

Bir büyük kederin vurgunlarıyız. Teselli bulmaz elemimizi her yerde bağırmak hakkımızdır. Yabancıların ağladıkları bir büyük zıyaı biz nasıl ifade edebiliriz?

Atatürkün iradesi altında yaşamış, onun yüksek nüfuz ve tesirini şahsında hissetmiş olan Türk milleti duyduğu elemini izhar için ne yapsa, ne söylese acısının derinliğini anlatamaz ölümünü öğrendiğimizden beri bütün söylenen, yazılan ve haykırılanların büyük yasımızı ifadedeki aczini gördükçe elemimizin enginliği büsbütün tebarüz ediyor.

Bütün bu feryat sözleri bu figan levhaları arasında en beliğ olanı çehrelerdeki yeis ifadeleri ve gözlerimizden bilâihtiyar dökülen yaşlardır.

Atatürkün arkasından dökülen bu yaşlar onun derin elemini en samimî anlatan özentisiz fakat en kuvvetli bir ifadedir. Bu ifadede yalnız onun kayıbından doğmuş olan acının feryatları değil, yaptığı inkılâplara, kurduğu rejime karşı sadakat peymanları da vardır.

İnsanların en samimî anları, elem zamanları olduğuna göre bu göz yaşları Türk milletinin Atatürk eserlerine olan bağlılığı mühürleyen riyasız, garazsız ve ıvassız vesikalardır.

Atatürkü haklı olarak istihlâf eden yeni Reisicumhurumuz İnönü milletin rejime ve inkılâba olan bağlılığını arzeden bu ûlvî manzaralardan ilk ve en çok mütehassis olacak Türk evlâdıdır. Belki de bu onun büyük eleminde bir ufak teselli kıvılcımı olabilecektir.

Atatürkün 11 Yıl Önce İstanbulu Ilk Defa Şereflendirdiği Gün

"Sekiz sene önce İstanbuldan kalbim sızlıyarak çıktım, sekiz sene sonra bugün kalbim müsterih olarak gülen ve daha güzelleşen İstanbula geldim.,,

Ebedî Şefimiz Atatürkün 1 temmuz 1927 de İstanbulu ilk defa şereflendirdikleri ve coşkun tezahüratla istikbal edildikleri gün, şehir namına kendilerini istikbal eden ve Belediye reisi Muhittin Üstündağın riyasetinde bulunan heyeti, bugün, mukaddes nâşlarını ihtiva eden tabutun mevzu bulunduğu salonda kabul buyurmuşlardı.

Atatürk, o zaman bu salona Reisicumhur sıfatile ilk defa girmiş bulunuyordu ve İstanbul şehrine, ayrılışlarından tam sekiz yıl sonra, bu salondan geçerek giriyorlardı.

Muhittin Üstündağ Büyük Şefe bu salonda şehir namına arzı hoşâmedi ettiği zaman, Atatürk İstanbullulara şu veciz ve tarihî nutuklarile iltifat etmişlerdi:

"Istanbul halkını, Istanbuldaki cemiyetleri ve muhtelif teşekkülleri heyeti aliyenizde selâmlamakla bahtiyarım. Aziz vatandaşlarımın bana karşı olan tevecüh ve muhabbetlerinin bugünkü parlak tezahüratından, çok mütehassis oldum. Samimî kalbimden teşekkür ederim. Istanbuldan çıktığım günden bugüne kadar sekiz sene geçti. Hicran ve tahassürle geçen dakikaların bile ne kadar uzun geldiği düşünülürse sekiz senelik hasretin Istanbulun muhterem ahalisi için ruhumda ateşlediği iştiyakın büyüklüğü kolaylıkla takdir olunur.

Iki büyük cihanın mültekasında, Türk vatanının ziyneti, Türk tarihinin serveti, Türk milletinin gözbebeği Istanbul, bütün vatandaşların kalbinde yeri olan bir şehirdir. Bu şehir, meş'um hâdiselerle muztarip bulunduğu zamanlar, bütün vatandaşların kalblerinde kanıyan yaralar açılmıştı. Kalbi yaralı olanlardan biri de ben idim.

Bugün görüyoruz ki, geçirdiğimiz karanlık gecelerin meşiminden kalblerimizi mesar ile dolduran nurlu seherler doğdu.

Sekiz sene evvel muztarip, ağlıyan Istanbuldan kalbim sızlıyarak çıktım. Teşyi edenim yoktu. Sekiz sene sonra kalbim müsterih olarak, gülen ve daha güzelleşen Istanbula geldim.

Bütün Istanbulluların ruhuma heyecan veren sıcak muhabbetkâr ağuşile karşılandım. Sekiz sene heyeti içtimaiyemizin yeni dahil olduğu devrin tarihi, ihtiva ettiği ihtilâllerle, inkılâplarla ve neticelerile az meşbu değildir. Sekiz senede milletimizin siyasi, içtimai, medenî inkişaf yolunda gösterdiği kabiliyet ve liyakat derecesi yüksektir.

Bu dereceyi her gün daha yükseltmek için çok dikkatle ve azimle çalışacağız. Vatanın imarı, milletin refahı, daha çok gayret ve mesai taleb etmektedir. Hissiyatı ve vicdanî telâkkiyatı ilim ve fenle tenmiye ve terbiye ederek heyeti içtimaiyemizin hakikî huzur ve saadetine çalışmak ulvî bir noktai nazardır.

Bu noktai nazarı size, aziz Istanbul halkına, sekiz sene evveline kadar içinde yedi evliya kuvvetinde bir heyülâ tasavvur ettirilmek istenilen bu sarayın içinde söylüyorum. Yalnız artık bu saray, zillullâhların değil, zıl olmayan, hakikat olan milletin sarayıdır ve ben burada milletin bir ferdi, bir misafiri olarak bulunmakla bahtiyarım.

Istanbulun bedîî güzellikleri, Istanbul halkının samimî nüvazişleri içinde geçireceğim günlerin bende, yeniden unutulmaz hatıralar bırakacağına, feyizli ilhamlar yaratacağına şüphem yoktur. Bunun için çok sevinıniyorum. Bu sevinci bütün halka iblâğ buyurmanızı rica eder ve heyeti âliyenizi tekrar selâmlarım.,,

MİLLETİN YASI

Matem ve Teselli

Düşmüş sarı bir gül gibi topraklara cansız,
Tarihi yolundan çeviren en yüce bir baş;
Şimşekle vurulmuş gibi sarsıldık apansız.
Hiç dinmiyecek gözden inip kalbe dolan yaş.
Sen gittin Atam bizde onulmaz yara açtın,
Yurdun kanayan bağrına matem gülü saçtın!
İnsanlığa göz yaşları döktürdü gurubun,
Her kalbin içinde yer alan bir anıt oldun!
Bir benzerini göremiyecektir beşeriyet,
Faniler kıskandı seni ah ebediyet!
Sen şimdi göklerde mukaddes ateş oldun,
Göklerde zafer Tanrısına yerde eş oldun.
Gam çekme! Asırlar anacak yadını her an,
Ey matemi dünyayı saran en büyük insan!
Kabrinde büyüklük ebedî nur saçacaktır!
Türbende zafer renkli çiçekler açacaktır!
Kalbler vuracak bil ki asırlarca seninle,
Kabrinde kedersiz uyu artık güveninle!
Rahat uyu! Yurdunla adın yükselecektir
Nurun yine zulmetleri yırtıp delecektir.
Ülkün gibi dünyada aziz nimetimiz var.
Öksüz değiliz çünkü büyük İsmetimiz var.

M. Nuri Gencosman

★ ÖLMEZ

Ölmez bize cennetlerin ufkundan inen ses
İnsanlar ölür Türklüğe Allah olan ölmez
Batmaz o güneş her yanı birden gece sarsa
Gel gençliği seyret yüreğin bir nur ararsa
Türküm diyen artık bir akistir o güneşten
Bağrımdaki iman bir alevdir o ateşten
Yok çünkü o gün ondaki nur ayda güneşte
On beş yıla sığdırdın Atam yüz yılı işte
Bir dağsın aşılmaz yüce dağdan daha yüksek
İsmin - Büyük insan - Ebediyen kalacak tek
Bir kahbe ölüm, yok seni mağlûp edemezdi
Galip yine sensin şerefin yokluğu ezdi
Ölsen bile, göçsen bile sussan ebediyen
İsmin bize, yurdun bize ölmez bir hediyen
Solmaz o beniz yok o bakışlar yine mavi
Oldun koca dahi yüce Tanrıle müsavi
Tarih olan ölmez hele bir yurd yaratan hiç
Mutlak onu kem sözle anan varsa o bir piç
Ölmez bize cennetlerin ufkundan inen ses
İnsanlar ölür Türklüğe Allah olan ölmez

Edip Ayel

★ ATAMA!

Ölmüş... Bu söz göklerde yıldırımlarla gezdi.
Öldün demekki Atam! Kalbimiz firkat sezdi.
Seni âtide bile görüyorduk hevesle....
Artık nasıl bağrırız; hangi kudretli sesle?

İnanmıyor Türk kalbi, olacak mıydı, bu da?
Senin tunçtan kolların metin kal'aydı yurda!
Kısa yıllar içinde asırları yarattın!
Dünleri silip bizden karanlıklara attın...

Türk! Kıyamete kadar dursun ruhunda sızın,
Atamız gitti diye, sönmesin kalpte "hız,, ın!
Ufuklar sesleniyor bana matemle; "Vatan!
Tarihe bile sığmaz, senin biricik Atan!..,,

Cemal Salim Pek

★ Kimdir O Giden ?!

Kimdir o giden bizleri öksüz bırakıp!
Kimdir o giden göklere nurlarla akıp!

Gökler mi yıkıldı bir gün mü karardı!
Ardında akan gözyaşımız yurdumu sardı.

Öksüz yüzü çökmüş vatanın her yerine.
Bir kapkara gün doğmada sandım göklerine!

Ta can evi yanmış idi öksüz vatanın.
Can verdi ölen yurduma kudretli kanın!

Nurunla o gün kapkara bir tarihi yaktın!
Milyonları, milyarları hep ardına taktın!

Mağrur görünen başları birdenbire eğdin!
Kalplerdeki tacınla bugün göklere değdin!

ALI RIZA GENCAYDIN

★ EN BÜYÜK TÜRKE

Ağlıyoruz hepimiz çırpınan kalpler gibi
Kederimiz çok büyük aşılmaz Alpler gibi
Gözler ateşli fakat vücut stepler gibi

Niçin gittin Atamız, bizi öksüz bırakıp
Gittiğin başka dünya seni istiap etmez
Senin için ağlayan gençliğin yaşı bitmez
Sensiz ufuklar bile bize komşuluk etmez.
Niçin gittin Atamız bizi öksüz bırakıp.

Deniz karanlık artık gözlerin söndü diye
Güneşe rengi kaldı saçlarının hediye
Bakıyoruz her yere senden bir parça diye.
Niçin gittin Atamız bizi öksüz bırakıp.

Kanıyor kalplerimiz en büyük adam için
Niçin bırakıp gittin bizi babasız niçin.
Yanıyor bütün gençlik hicranla için için
Ey en büyük Türk! Gittin, bizi öksüz bırakıp.

Neclâ Taneri

ULUMUZA

Türkün kahramanısın,
Yoktur sen gibi büyük;
Türkiyenin canısın:
Ulu Önder Atatürk!

Sen kurtardın bu yurdu,
Ortada yokken ordu;
Azmin bir devlet kurdu
Ulu Önder Atatürk!

Türkü diriltен sensin,
Göklere yükseltensin;
Devrimler senin dersin
Ulu Önder Atatürk!

Şu cümhuriyet kadar
Yüce armağan mı var?
O Türklükle hep yaşar
Ulu Önder Atatürk!

Ölümün bizi buldu,
Yaşımız dinmez oldu,
Ülkemiz yasla doldu
Ulu Önder Atatürk!

Sönsün mü mavi gözler?
Bitsin mi tatlı sözler?
Yürekler seni özler
Ulu Önder Atatürk!

Öldün, fakat hep varsın,
Gönüllerde yaşarsın,
Asırları aşarsın
Ulu Önder Atatürk!

Nurlu izinde gitmek
Boynumuza borç gerek,
And içeriz severek
Ulu Önder Atatürk!

S. C. YALKUT

★ ATAM VE ÖLÜM

On sekiz milyonu öksüz bıraktı
Çankaya kartalı gitti ölüme.
O ölüm haberi kalpleri yaktı.
Ağladı bütün kalp hep küme küme.

Ey yüce komutan, ey müşfik baba!..
Ebedî yuvanda müsterih uyu.
En yüksek kahraman mukaddes Ata'.
Daima asildir Atatürk soyu..

Bu büyük varlığı deviren ölüm,
Bizlere verilen bu hürlük ölmez!
Ey onu yolundan çeviren ölüm,
Atamın kurduğu cümhuriuk ölmez!

M. Beşir Gültekin

★ ATAMA

Bir öğlendi bayrağım indirildi yarıya
Bir muzlim sükût çöktü o muhteşem saraya
Masmavi semalar bile bir hamlede soldu.
İşte o soluştur ki bugün ruhları boğdu

Öksüzlüğün acısını işte bugün anladım
Zalim ecel Atamı sen benim niçin aldın?
Atasını kaybeden bizler hep kaldık öksüz
Meş'alemizdin söndün kalmadı hiç gülen yüz

Senden aldığımız hızla biz acuna ün saldık
Senden vatan sevgisi, zafer dersleri aldık
Açtığın yolda gitmek gençliğin andı olsun
Uyu hem rahat uyu, ruhunda rahat bulsun.

İstanbul Kız orta okulundan
GÜNCEK TÜZEMEN

★ ATAMA

Ölümün pençeleri görününce ilk anda
Aradık cemalını dumanlı havalarda
O kararan havalar birden acunu yaydı;
Görmeseydik bu günü felek bizi alaydı.

Ah ölümün sarınca dünyanın her yerini
Her kalp dışına vurdu içinin kederini
Bütün dünya bir olsa getiremez eşini
Şimdi her yer karanlık kaybetti güneşini.

Bilsin ki kahpe felek, bu millet hür kalacak
Uzatmak istiyenin elini koparacak
Yürüyecek bu millet tarihte yasasiyle
Yaşıyacak her zaman, o Ulu Atasiyle.

Hasan Duran Alp

★ ATAMA

Yürüyen gençliktir Atam peşinde..
Şimşeği andıran güzel bakışın;
Tesirin duruyor gençlik kalbinde...
Gül olup solmadan duraydın kışın!

Önderdin acunda insaniyete
Yeryüzü görmedi senin eşini.
Kayboldun, gömüldün ebediyete
Duymuyor bu acun güzel sesini!..

Atamız buyurdu öksüz bıraktın
Varlığın kayboldu; eserin vardır
Kısa bir zamanda uykuya yattın
Sevenler arkadan ağlıyanlardır.

Ey aziz babamız, yüce Atamız
Türklüğün kalbinde çağlıyacaksın
Durmadan artıyor heyecanımız
Türklük yaşadıkça yaşıyacaksın.

Esat Kemal

★ YASIMIZ

Atamızı, kaybettik büyüktür yasımız,
Bütün Türklük ağlıyor!. Kırıldı kanadımız.
Matemimiz büyüktür, eşsizdir acımız,
Fakat!. Yaşıyacak kalbimizde Atamız...

Nurettin Eraslan

ANKARADA

Yüksek Tahsil Gençliği Bir İhtifal Yaptı

Zafer Abidesi önündeki bu toplantıda on binlerce genc and içti

Ankara, 16 (A.A.) — Ankara yüksek tahsil talebesi bugün öğleden sonra Ulus meydanındaki Zafer âbidesi etrafında toplanarak Atatürkün mukaddes hatırasını taziz eylemişler ve âbideye çelenk koymuşlardır.

İhtifale bir ağızdan okunan istiklâl marşile başlanmış ve iki dakika sükût edilmiştir. Müteakiben bir genç tarafından Atatürkün gençliğe hitabesi okunmuş ve onu yüksek ziraat enstitüsünden, hukuk fakültesinden, Gazi Terbiye Enstitüsünden, Tarih, Dil, Coğrafya fakültesinden ve siyasal okuldan birer gencin hitabesi takip etmiştir.

İhtifale meydanı dolduran on binlerce genç halkın da iştirakile and içilerek nihayet verilmiştir.

Başvekil Celâl Bayar ve Vekillerimiz de ihtifal mahalline gelmişler ve toplantıların sonuna kadar hazır bulunmuşlardır.

Gençler bundan sonra toplu olarak bankalar caddesini takiben Yenişehire giderek Orduevi karşısında kudsal âbideye ve güven anıtına çelenkler koymuşlardır. Gençlerin bu tezahüratına polis enstitüsü ve kollejinin muhtelif sınıfları mümessilleri de iştirak eylemekte idiler.

Ankara Halkevinde

Ankara, 16 (A.A.) — Bugün Ankarada yüksek tahsil gençliği büyük ve ebedî şefimiz Atatürkün hatırasını Ulus meydanında yadettikten sonra bir heyet gençlik kaynağı olan Ankara Halkevine giderek başkandan Ankara gençliğinin Ataları için duydukları büyük kederin bütün yurttaşlara bildirilmesi için Anadolu Ajajnsının tavassutunu dilemişlerdir.

Anadolu Ajansı, Ankara gençliğinin bu necip duygularını bütün yurttaşlara bildirir.

İZMİRDE :

İhtikâra Karşı Mücadele Başlıyor

Izmir, (TAN) — Iktısat Vekâleti iç ticaret umum müdürü Mümtaz Rek ve Vekâletin hayat pahalılığı ile mücadele müdürü Şevket Süreyya, buradaki tetkiklerini bitirerek Ankaraya dönmüşlerdir.

Pazarlıksız satış kanununun tatbikiyle beraber Izmirde bazı mağaza ve dükkân sahiplerinin ihtikâra saptıkları, etiketleri eski satış fiyatından yüksek yazdıkları hakkında vuku bulan şikâyetler üzerinde durulmuş, buna mâni olmak için belediye ile ticaret odası memurlarından mürekkep bir heyet kontrol teşkilâtı vücude getirilmesine karar verilmiştir.

Bu teşekkül hayatı ucuzlatmak için ne gibi tedbirler alınacağını araştırıp lâzım gelen kararları da verecek ve tatbik edecektir.

★ Izmir, (TAN) — Hayır sever tacirlerimizden Hilmi Koyuncu oğlu, elli yetim çocuğu giydirmiştir.

KIZILCAHAMAMDA :

Mahrukat Yok

Kızılcahamam, (TAN) — Hava birdenbire bozulmuş, ilk kar yağmağa başlamıştır. Barometre, sıfırın altında beşi göstermektedir.

Kazamız, dehşetli bir mahrukat sıkıntısı içindedir. Dort tarafı cesim ormanlarla çevrilmiş olan Kızılcahamamda halk bir tarafa dursun. resmi daireler bile henüz kışlık yakacaklarını tedarik edememiştir.

Havaların birdenbire soğuması ve kaza orman idaresince, civar köylülerin satmak için kasabamıza odun getirmekten menedilmiş olmaları, halkı büsbütün endişeye düşürmüştür. Maamafih bu mahrukat derdine süratle çare bulunacağı herkesçe şüphesiz addolunuyor.

TAN

Gündelik Gazete

TAN'ın hedefi: Haberde, fikirde, herşeyde temiz, dürüst, samimi olmak, karilin gazetesi olmıya çalışmaktır.

ABONE BEDELİ

Türkiye		Ecnebi
1400 Kr.	1 Sene	2800 Kr.
750 »	6 Ay	1500 »
400 »	3 Ay	800 »
150 »	1 Ay	300 »

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için abone bedeli müddet sırasiyle 30, 16, 9. 3,5 liradır. Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektuplar 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

YERLİ HABERLER

"Ak Bank,, Kurulmak Üzere

Ziraat Vekâleti Dört Senelik Bir Program Hazırladı

Ankara, 15 (Tan muhabirinden) — Türkiye Birinci Köy ve Ziraat kalkınma kongresi, ilkkânunun başlarında Ankarada toplanacaktır.

Kongre, ikinciteşrinin on beşinde toplanacaktır. Büyük matem, Atatürkün hayatlarında üzerinde durduğu yirmi davamızın belli başlı meselelerini plânlaştıracak olan bu mühim kongrenin tarihini geri bırakmıştır.

Kongre on iki ana, kırk altı tali komisyon halinde çalışacaktır.

Kongrede, ziraî reform için hükûmetin hazırlamış olduğu kanun projeleri de tetkik edilecektir. Bunlar arasında toprak kanunu, kadastro kanunu, ziraî asayiş kanunu gibi bir çok mühim projeler vardır.

Ziraat Vekâleti, bu kongre ile Türk köyüne yepyeni bir istihsal sistem ve vasıtası sokacaktır. Marketing adını alan bu istihsal ve istihlâk teknik ve sisteminin bütün Türkiye mallarına tatbik şeklini gösterir bir eser hazırlanmıştır.

Ziraat Vekâleti, devlet ziraat işletmeleri kurumu ve devlet orman işletmeleri idarelerini birleştirerek yeni bir banka kuracaktır. Bu bankanın adına Agrikültürel Kalkınma bankası kelimelerinin ilk harfleri alınarak Akbank ismi verilmesi düşünülmektedir.

Bilhassa ziraat sanayii ile alâkalı olmak üzere tatbik edilecek olan dört yıllık plânın tatbikinde bu banka mühim bir rol oynıyacaktır. Bu vazifeler başlıca üç kola ayrılmıştır:

1 — Geniş ve modern ziraat. Bilhassa ihracat ve millî sanayi ihtiyaçları bakımından pamuk, buğday, arpa suyu, büyük mikyasta meyvacılık, sebzecilik ve bu maksatlarla ve ayni zamanda muhitte model ve mektep vazifesini görmek ve muhit mahsullerini de işlemek üzere Packing House denen paketleme, tasnif, toplama, cihazlama, ambalâjlama, muhafaza, sevk, tali maddelerinden ve piyasaya sevk edilecek kısımların usare ve dahilî piyasa için çay istihsali gibi vazifeler alacak;

2 — Ziraat sanayii bakımından süt ve mamulâtı, konserve, jüt ipliği ve mensucat, et sanayii, deri sanayii, ziraî aletler sanayii.. gibi muhtelif sanayi;

3 — Orman işletmesi bakımından dahilin, millî fabrikaların işletmesi ve mahsullerin ihtiyaçları bakımından fabrikalar kuracak ve bu meyanda bilhassa ucuz ve standart ambalâj, maden direği, teraderi, kâğıt hamuru ihtiyaçlarını temine çalışacaktır.

Islah edilmiş tohumların teksir ve tevzii ve millî marka ile tevzi edilecek tohum seleksiyon istasyonları, hayvan, nebat, orman, haşere, ve has talıklarile mücadele için ilâç fabrikaları tesis ve işletmesi de Akbanka düşmektedir.

Ziraat Vekâleti, kongrenin tetkik edeeeği belli başlı mahsuller arasında bulunan toprak ve iklim şartlarımıza uygun ziraat aletlerini tesbitten sonra, Orman çiftliğinde beynelmilel bir ziraat aletleri sergisi açılacaktır. Bu sergiye dünyanın bu sahada en ileri memleketlerinin iştiraki temin edilecektir. Vekâlet, kongre için dört binden fazla film getirtmistir.

Kaput Bezi Sarfiyatı Çoğalıyor

İmalâtın Arttırılması İçin Tedbir Alınacak

Kaput bezi ithalâtını azaltmış olan Klering ve takas usulleri devam ettiğinden iç piyasamız bu vaziyetten istifade ederek fabrikalarımızın fazla mıktarda bez imal etmelerini temin etmişti.

Yurdun bütün ihtiyaçlarını karşılayan fabrikaların faaliyetine rağmen son zamanlarda köylü ve kasabalıların kaput bezine ihtiyaçları artmıştır.

Bu yüzden piyasalarımızda bütün bu isteklere cevap verecek kadar mal kalmadığından kaput bezi imalâtının arttırılması icabetmektedir.

Memleketimizde en ziyade teşrin aylarında çoğalan ve sonkânunda azamî haddine varan sarfiyatı karşılamak için bu mevsimde fabrikalarımızın fazla mal çıkarmaları için alâkadarlara tebligat yapılmıştır.

MAHKEMELERDE :

Bir Sene İki Ay Hapse Mahkûm Olan Kadın

Ağırceza mahkemesi dün, Kevser isminde bir sahtekârlık suçlusu kadını bir sene iki ay hapis cezasına mahkûm etmiştir

Mahkeme kararından anlaşıldığına göre, Kevser. üç aylık maaş alırken ölen Cemile isminde birisinin maaş cüzdanına kendi resmini yapıştırmak suretile hazineden tam 530 lira çekmiştir.

Mahkemenin kararına göre, Kevser hem hapiste yatacak, hem de hazinenin 530 lirasını ödeyecektir. Ayrıca da 50 lira avukat ücreti verecektir.

Yanlış Hüviyet Vermiş

Polis dün müddeiumumiliğe Bursa Setbaşı mahallesinden Saima isminde bir genç kız vermiştir.

Saime Dinçer. polise yalnış hüviyet vermekten suçludur. Saime evel ki gün Bursadan gelmiş, bir otele misafir olmuştur.

Nişanlısını aramak üzere sokağa çıktığı zaman peşine birisi takılmış ve lâf atmıştır Bu yüzden iş polise intikal etmiş, Saime hüviyetini söylerken başka bir nüfuz kâğıdı göstermiştir.

Polis otele verdiği isimle nüfus kâğıdındaki adresinde başkalık görünce işi incelemiye mecbur olmuş ve nihayet Saimenin yalnış hüviyet verdiği anlaşılarak kendisi müddeiumumiliğe verilmiştir. Genç kız, dün şu müdafaayı öne sürmüştür:

— Ben Bursadan çıkarken evden ablama ait nüfus kâğıdını almışım. Benden nüfus kâğıdı sorunca bunu gösterdim. Ve ablamın adını verdim. Fena bir maksat ve niyetim yoktur.

Müddeiumumilik Saime Dinçerin farik ve mümeyyiz olup olmadığını tabibi adillere muayene ettirmiye lüzum göstermiştir. Verilecek rapora göre muamele yapılacaktır.

Bir Tahsildar Mahkûm Oldu

Dün Ağırceza mahkemesi, defterler ve makbuzlar üzerinde tahrifat yapmak suretile zimmetine para geçiren belediye tahsildarlarından Rafi oğlu Saim hakkındaki duruşmayı bitirmiştir.

Mahkeme suçu sabit gördüğü için Saime beş sene on ay hapis cezası vermiştir.

"Etrüsk,, te Bazı Tadilât Yapıldı

Sürat Farkının Gemideki Kömür Izgaralarından İleri Geldiği Anlaşılıyor

Denizbank, Etrüsk vapurunun sürati hakkında dün, şu izahatı vermiştir:

Geminin Almanyada iken yaptığı sürati burada temin edememesinin sebepleri araştırılmış ve yapılan tetkikler neticesinde sürat farkının ızgaralardan ileri geldiği anlaşılmıştır. Bu ızgaralar kömürlerimize uygun olan ızgaralarla tebdil edilmiştir.

Denizbankın bildirdiğine göre bizim kömürlerimiz Etrüskün ızgaralarında lâyıkı veçhile yanmamıştır ve bu ızgaralar Alman kömürlerine göre yapılmıştır.

Bu defa ızgaralar değiştirildiği için bu mahzur ortadan kaldırılmıştır.

MÜTEFERRİK :

Kanser Haftası

23 - 28 teşrinisani zarfında bütün dünyada yapılacak olan Kanser haftası memleketimizde de açılacaktır.

Bu işle geçen sene kurulan kanser Enstitüsü meşgul olacak ve radyomun keşfinin 40 ıncı senesi dolayisile neşriyat yapılacaktır.

Gazi Bulvarı İçin İstimlâk

Belediye, Atatürk köprüsünden Şehzadebaşına kadar uzanacak olan Gazi bulvarı üzerindeki istimlâkları bir an evvel yapmağa karar vermiştir. Atatürk köprüsü açılmadan evvel bu büyük cadde üzerindeki istimlâklar ve toprak tesviyesi ikmal edilecektir. Cadde Atatürk köprüsile beraber yolculara açılacaktır.

Gümrük Başmüdürü Değişiyor

Gümrük başmüdürü Mustafa Nuri Anılın gümrük ve inhisarlar vekâleti teftiş heyeti reisliğine tayini tekarrür etmiştir. Yerine gümrük müdürlerinden Methinin getirileceği söylenmektedir.

Muallimler Toplandılar

Nazilli, (TAN) — 65 ilk mektep muallimi, 5 eylül ilk mektebinde toplanmışlar, ilk tedrisat müfettişi İsamettin Özeney muallimlere bir yıllık direktifler vermiş, 938—939 ders yılında şehir ve köy mekteplerinde alınması lâzım gelen tedbirlerden bahseylemiştir.

Donanma Cemiyeti Piyangosu Çekildi

Donanma Cemiyeti ikramiyeli tahvilâtı piyangosunun 15 İkinciteşrin 1938 günü yapılan 68 nci keşidesinde ikramiye ve amorti isabet eden tahvil numaralarını gösterir cetveldir:

Keşidede itfa olunan tertip numaraları:

2678, 2834, 3719, 5348, 5491, 5670, 5816, 7712, 7779, 7802, 8799, 9670.

İkramiye isabet eden numaralar:

İkramiye Tl.	Tertip No.	Sıra No.
1000	3719	64
150	7779	26
50	2834	6
50	3719	88
10	3719	46
10	3719	43
10	7802	11
10	5816	65
10	7712	49
5	7712	11
5	5491	5
5	5491	73
5	7779	90
5	3719	25

Balâdaki tertiplerin hizalarında gösterilen sıra numaralarından müteakip ayni tertiplerin diğer sıra numaralarına ve 2678, 5348, 5670, 8799, 9670 No. lı tertiplere kâmilen amorti isabet etmiştir.

İkramiye ve amorti bedelleri 22 ikinciteşrin 1938 tarihinden itibaren tediye edilecektir. Amorti bedeli beher tahvil için bir Türk lirası ve yirmi kuruştur.

Tramvay Ve Tünel Şirketleri

Karar Almak İçin Umumî Heyetleri Toplanıyor

Tramvay ve Tünel şirketlerinin devletçe satın alınması yolunda alâkadar şirketlere resmen tebligatta bulunulmuştur. Her iki şirket de hükûmetle yapılacak müzakereler hakkında karar almak üzere kânunuevvelin 19 uncu pazartesi günü heyeti umumiye toplantısı yapacaklkardır.

Ayni gün tasfiye halinde bulunan Elektrik şirketi de bir umumi toplantı yapacak ve son bir senelik envanter, bilânço ve kâr ve zarar hesapları ile 1 temmuz 938 tarihindeki tasfiye açılış bilânçosunu tasdik ve idare meclisini ibra edecektir.

EKONOMİ :

Deri Üzerinde İyi Satışlar Yapılıyor

Dün piyasamızda yapak ve oğlak derisi üzerinde iyi satışlar olmuştur. Ilgın ve Polatlı yapaklarından 800 balyada 800.000 kilo satılmış ve kilosu 52 - 53 kuruştan verilmiştir. Karahisar yapaklarından da 1400 kilo luk bir parti kilosu 52 kuruştan verilmiştir. Sovyet Rusya hesabına olduğu haber verilen büyük bir parti oğlak derisinin satıldığı ve 50 bin deriden ibaret olan bu satışta çifti 150 kuruştan verildiği anlaşılmıştır.

Bir Fransız Mütehassısının Tetkikleri

Şehrimize gelen bir Fransız sanayi mütehassısı, Türkiyeden ihraç edilen sınaî bitkilerden defne, somak, meyan kökü ve meyan balı ile palamut meşesi hakkında tetkikler yapmağa başlamıştır. Mütehassıs, bu maddelerin hangi mıntakalardan istihsal olunduğu ve senelik rekolte miktarları hakkında da alâkadar dairelerden malûmat toplamıştır

Tüccarlarımızın Alacakları

İtalya ile yapılan son ticaret anlaşması üzerine tüccarlarımızın İtalyadan matlûbu olan ve üç milyon kadar olan alacaklarının tediyesine başlanmıştı. Tüccarlarımız Merkez bankasına müracaatla matlûplarını almışlardır. İtalyanın geriye kalan borcu 1.263.200 liradır.

Kabuklu Ceviz ve İç Ceviz

Almanya piyasamızdan kabuklu ve iç çeviz ile iç tatlı badem mübayaasına başlamıştır. Kabuklu cevizlerin kilosu yüzde 10 - 15 çürüklü olarak 17 - 17,20 kuruştan, iç cevizlerin kilosu 44 - 48 kuruştan, kabuksuz tatlı iç bademlerin kilosu da yüz kuruştan satılmıştır.

TAKVİM ve HAVA

17 Teşrinisani 1938
PERŞEMBE

11 inci ay Gün: 30	Kasım: 10
Arabî: 1357	Rumî 1354
Ramazan: 24.	İkinciteşrin 4
Güneş: 6.49 — Öğle:	11.58
İkindi: 14.34 — Akşam:	16.49
Yatsı: 18.27 — İmsâk:	5.06

YURTTA HAVA VAZİYETİ

Yeşilköy Meteoroloji istasyonundan alınan malûmata göre, hava, bugün yıldız Karadeniz kıyılarında çok bulutlu, mevzii yağışlı, Trakya, Kocaeli kısmen de Ege bölgesinde bulutlu, diğer bölgelerinde umumiyetle açık geçmiş, rüzgârlar Karadeniz kıyılarında ve kısmen de Doğu Anadoluda cenup ve diğer yerlerde şimal istikametinde orta kuvvette, Ege kıyılarında kuvvetlice geçmiştir.

Dün, İstabulda hava bulutlu geçmiş, rüzgâr şimali şarkıdan saniyede 5 - 7 metre hızla esmiştir.

Saat 11 de hava tazyiki 767.7 milimetre idi. Sühunet en yüksek güneşte 45.5 gölgede 14.6 ve en düşük 6.4 santigrat kaydedilmiştir.

14 Yaşında Bir Anne Adliyede

Kucağında Taşıdığı Dokuz Aylık Çocuğun Babasını İstiyor

Müddeiumumilik, dün öğleden sonra, yaşını tesbit ettirmek üzere Tabibiadillere Çıfıtburgazda oturan Fatma isminde on dört yaşında bir ana göndermiştir. Kucağında 9 aylık da nur topu gibi bir yavru taşıyan bu mini mini ana, derdini şöyle anlatmıştır:

— Ben anasız, babasız köylü bir kızım. On dört yaşında idim. Önüme köyümüzün delikanlılarından benden üç dört yaş büyük Kâmil çıktı. Günlerce arkamdan yürüdü. Benim çocuk saffetimden istifade etti. Beni evine aldı. "Seni kendime karı yapacağım,, dedi, Dokuz ay sonra şu gördüğünüz yavruyu doğurdum. Bu defa, Kâmil bana dirsek çevirdi ve şimdi, "Çocuğunu istemem,, diyor.

İş böylece jandarmaya, müddeiumumiye, müstantıka ve nihayet mahkemeye geldi. Anam babam, ölen bir büyük kardeşimin nüfus kâğıdını bana uydurmuşlar, yaşım yirmi üç çıkıyor. Mahkeme, bu yüzden Kâmile beraet kararı verdi. Fakat, yaşım on dörttür. Son günlerde on beş yaşıma bastım. Yaşımı düzeltek, beni sokakta bırakan Kâmile ceza vermenizi ve çocuğuma baba yapmanızı istiyorum.

Davacı anayı, tabibiadiller muaye ne etmişler ve on beşle on altı yaş arasında olduğuna karar vermişlerdir.

Fatma, raporile beraber müddeiumumiliğe gönderilmiştir. Eğer yaşı on beşten aşağı çıkarsa Kâmil, kanuna göre, Fatma üzerinde manevî bir cebir kullandığı için mahkûm olacaktır.

Fatma, dün, doktorlara şunları söylemiştir:

— Anamın, babamın işlediği suçun günahını çeker, 15 yaşında iken 23 yaşında görünürken, benden üç yaş büyük olan Kâmil benden küçük görünüyordu. İşte en çok buna yanıyorum.

DENİZ VE LİMANDA :

Denizbank Hatlarında Kış Tarifesi

Denizbank, Mudanya hattından başka, diğer hatlarda da yakında kış tarifesini tatbika başlayacaktır.

Bu arada Karadeniz, Mersin ve İzmir hattı postalarında tadilât yapılacaktır.

Torik, Palamut Tutuluyor

Havaların bozulması üzerine torik ve palamut tutulmasına devam edilmektedir. Son iki gün içinde İtalyaya balık götürmek üzere sekiz İtalyan vapuru ile Yunanistana ihracat yapmak için on beş motörlü gemi limanımıza gelmiştir.

★ Türk gemi kurtarma şirketi Büyükdere istasyonunda demirli bulunan "Akbaş,, ve "Kilyos,, isimli iki tahlisiye gemisini satılığa çıkarmıştır.

KÜTAHYADA :

Halkevi, Kış Çalışmalarına Hazırlandı

Kütahya, (TAN) — Halkevi, kış çalışmaları için zengin bir program hazırlamıştır.

Vali Nazif Erginin, ev idare heyeti ile komitelerinde çalışanları davetile yapılan içtimada hazırlanan programın esasları şöyledir:

Her hafta çarşamba geceleri konferans ve konser verilecektir. Pazartesi geceleri köy, cumartesi gecelerı lise ve öğretmen gecesi olarak ayrılmıştır.

Köy gecelerinde alaturka, alafranga ve yerli saz heyetleri tarafından konserler verilecek, millî oyunlar oynanacaktır.

Ayda en az bir defa temsil verilecek, okuma - yazma dersaneleri, fransızca, almanca, biçki - dikiş kursları açılacaktır. Bu kurslar kânunuevvelde başlıyacaktır.

VİLÂYETTE :

Hayvan Sergileri İçin Yeni Tedbir Alınıyor

Ziraat Vekâleti İstanbul vilâyeti mıntakasında kurulacak hayvan panayırlarının daha esaslı bir şekilde yapılması ve bundan böyle açılacak hayvan sergileri ile birlikte köylünün istifadesini temin edecek surette ziraat mahsullerinden de sergiler kurulmasını muvafık görmüştür. Alâkadar makamlar, bu iş için ziraat memur ve muallimlerinden, kazalardan malûmat istemiştir. Gelecek malûmata göre nerelerde ve hangi tarihlerde sergiler açılacağı tesbit olunacaktır.

POLİSTE

Kalp Sektesinden Ölüm

Pangaltıda oturan 47 yaşında Herman Frakyan evinin yanındaki arsada su borusu temizlerken kalp sektesinden düşüp ölmüş, defnine ruhsat verilmiştir.

★ Petronun idaresindeki 765 numaralı hususî otomobil, Ergenekon caddesinden geçerken Haçiğe çarpmış, başından yaralamıştır.

★ Fındıklıda bir marangoz fabrikasında çalışan Hayri sol elini makineye kaptırarak parmaklarından yaralanmış, tedavi altına alınmıştır.

Satılık Keçi Derisi

T. C. Ziraat Bankası İstanbul Şubesinden :

Bankamıza merhun olup Topanede Necatibey caddesinde 416 No. lu depomuzda bulunan derilerden birinci, ikinci, üçüncü nevilerden olmak üzere (25.000) ile (40.000) adet arasında keçi derisi 3202 No. lı kanunun 43 üncü maddesi hükümlerine tevfikan 22 - İkinciteşrin - 938 salı günü saat 14 de yukarda adresi yazılı depomuzda müzayede ile satılacağından taliplerin bankamıza yatıracakları (2.000) liralık pey akçesi makbuzlarile müzayede gününde mezkûr depoda bulunacak olan satış heyetine müracaatları ilân olunur.

Talipler şartnameyi Bankamızın Kredi servisinde ve satılacak olan derileri her gün saat 9,30 dan 17 ye kadar depoda görebilirler. (8432)

Üniversite Rektörlüğünden :

Tıp fakültesi adlî tıp, göz ikinci hariciye, doğum ve kadın; kulak boğaz,, burun asistanlıkları açıktır. İstiyenlerin fakülte dekanlığına müracaatları. (8391)

İstanbul Zeytinburnu Orman Koruma Talimgâhından :

1 — Talimgâh erlerinin yemeklerini pişirmek üzere aşçıya ihtiyaç vardır.

2 — İsteklilerin hüviyet cüzdanı sıhhat raporu ve ehliyetname gibi vesikalarile birlikte talimgâha müracaatları. (8423)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli 1800 lira olan 100 ton çiment oaçık eklistme usulile 26/11/938 cumartesi günü saat 10 da Sirkecide 9. İşletme binasında satın alınacaktır. Bu işe girmek istiyenlerin nizami vesikalarile % 7.5 nisbetinde teminatlarile komisyona müracaatları lâzımdır. Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir. (8302)

Levazım Âmirliği Satın Alma Komisyonu İlânları

Dikim evleri için 380 metre patiska 336 kilo ara ipliği 259 kilo parafin 18.11.938 cuma günü saat 14,15 de Tophanede İst. LV. amirliği satın alma Ko. da pazarlıkla alınacaktır. Her biri ayrı ayrı bayilerden alına - bileceğinden isteklilerin belli saatte Ko. na gelmeleri. (363) (8403)

★

150 adet büyük, 150 adet orta boyda maden kömürü sobasının 18—11—938 cuma günü saat 14 de Tophanede İst. Lv. âmirliği. satın alma Ko. da pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır. İsteklilerin şartname ve nümunelerini görmek ve pazarlığa iştirak etmek üzere Ko. na gelmeleri (368) (8436)

★

40 bin metre kanaviçenin kapalı zarfla eksiltmesi 5—12—938 Pazartesi günü saat 15 te Tophanede Levazım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 6000 lira, ilk teminatı 450 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanuni vesikalarile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (372) (8478)

★

Harp Akademisi için 100 adet beyaz lâke karyola 29—11—938 salı günü saat 15 te Tophanede Levazım âmirliği satınalma komisyonunda pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 1300 lira, teminatı 195 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanuni vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri.

(369) (8475)

★

Topçu Okulu için tek ranzalı 50 adet karyola 29—11—938 salı günü saat 14,30 da Tophanede İstanbul Levazım âmirliği satınalma komisyonunda pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 650 lira, teminatı 97 lira 50 kuruştur. Şartna - mesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri

(370) (8476)

★

250 adet keçe belleme, 450 gebre, 400 büyük ve küçük kıl yem torbası, 400 kıl kolan, 150 kayış yular başlığı, 100 ip yular sapı, 600 paybent, 300 ip yular başlığı 29—11—938 salı günü saat 14 de Tophanede Levazım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 1766 lira, ilk teminatı 132 lira 45 kuruştur. Şartnamesi ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri.

(371) (8477)

★

Ölçme alayında mevcut 1200 adet boş benzin tenekesi 30—11—938 çar şamba günü saat 14 de Tophanede Levazım âmirliği satınalma komis - yonunda pazarlıkla artırması yapı - lacaktır. Tahmin bedeli 180 lira, teminatı 27 liradır. Tenekeler Davutpaşada Ölçme alayında görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (373) (8479)

★

Nakliye Okulunda mevcut 2500 adet boş benzin tenekesi 30—11—938 çarşamba günü saat 14 de Tophanede Levazım âmirliği satınalma ko - misyonunda pazarlıkla artırması yapılacaktır. Tahmin bedeli 225 lira, teminatı 33 lira 75 kuruştur. Tenekeler Orhaniyede Nakliye okulunda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (374) (8480)

★

Askeri Tıbbiye Okulunda mevcut 4891 adet kitapla 8 çuval içinde mev cut kitap parçaları 30—11—938 çarşamba günü saat 14.30 da Tophanede Levazım âmirliği satınalma ko - misyonunda pazarlıkla satılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 50 lira teminatı yedi buçuk liradır. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri.

(375) (8481)

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden :

5. 12. 938 pazartesi günü saat 15 de İstanbulda Nafia müdürlüğünde Eksiltme komisyonu odasında (4507.86) lira keşif bedelli Yeşilköy Tohum Islah İstasyonu Ser inşaatı açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, Bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat (339) liradır.

İsteklilerin en az (2500) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetinden eksiltme tarihinden (8) gün evvel alınmış, ehliyet ve 938 yılına ait Ticaret odası vesikalarile gelmeleri. (8461)

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden :

2. 12. 938 tarihli Pazartesi günü saat 16 da İstanbul Nafia müdürlüğünde eksiltme komisyonu odasında (1465.45) lira keşif bedelli İstanbul — Halkalı ziraat mektebinde yapılacak tamirat işleri açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme: Bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat (110) liradır.

İsteklilerin en az (1000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış oldukları vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetinden eksiltme tarihinden (8) gün evvel alınmış ehliyet ve 938 yılına ait Ticaret odası vesikalarile gelmeleri... (8462)

İNHİSARLAR U. MÜDÜRLÜĞÜ İLÂNLARI

İşin Mahiyeti	Keşif Bedeli Lr.	Ku.	% 7,5 teminatı Lr.	Ku.	Şartname Bedeli Lr.	Ku	Eksiltme şekli saa
İstanbul Başmüdürlüğü binasının kaldırım tamiri işi	1185	65	89	03	—	—	Pazarlık 14
Maltepe Enstitüsü memur evleri bahçe divarlariyle kaldırım yapılması işi	831	27	62	34	5		açık 14,30
Bahariye tütün işleme evi iskelesi inşaatı.	729	80	54	73	4		Açık 15

I — 9/XI/938 tarihinde ihale edilmiyen İstanbul Başmüdürlüğü kaldırım tamiri işi, Maltepe Enstitü memur evleri etrafına dıvar ve parmaklık ve merdivenli üç bahçe kapısiyle kaldırım yaptırılması işi B hariye tütün işleme evine yeniden yaptırılacak iskele inşaatı hizalarında yazılı usullerle ayrı ayrı eksi meye konmuştur.

II — Keşif bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 1/XII/938 tarihine rastlıyan Perşembe günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta L vazım ve mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Kesif şartname ve projeler yukarıda yazılı bedellerle hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Maltepe Enstitütü Dıvarları ve Bahariye İşleme evi eksiltmelerine iştirak etmek istiyenlerin inhisarlar umum müdürlüğü inşaat şubesinden fennî ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme icin tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralariyle birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8356)

★

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. beheri Lr. K.	tutarı L. K.	% 15 teminatı Li. Kr.	Eksiltme Şekli saa
Bileğitaşı	96 adet		36.—	5.40	Pazarlık 14
Tütün tozu	100 ton bedeli		550		
	Ambalâj mas.		700.		
			1250.—	187.50	Açık 14.1
İskarta ip 1958 kilo - 19. 12,5			374.46	56.16	" 14.3

1 — Paşabahçe fabrikasında eski cam fabrikası enkazından bakiy 50 santim kutrunda ve bir santim kalınlığında 56 adet bileğitaşı. mir Tütün fabrikasında mayıs 939 nihayetine kadar toplanacak 1 ton tütün tozu ve Üsküdar depolar grupunda mevcut 1958 kilo ıskar ip hizalarında yazılı usullerle satılacaktır. ,

II — Muhammen bedellerile % 15 teminatları hizalarında göster miştir.

III — Attırma 28—XI—938 tarihine rastlıyan pazartesi günü hizal rında yazılı saatlerde Kabataşta levazım ve mübayaat şubesinde mü şekkil komisyonda yapılacaktır.

IV — Bileğitaşı nümuneleri Paşabahçe fabrikasında 1145 + 813 1958 kilo ip nümunesi Üsküdar depolar grupunda görülebilir.

V — İsteklilerin arttırma için tayin edilen gün ve saatlerde % 15 m minat paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri il olunur. (8247)

★

1 — İdaremizin Samsun fabrikası için şartnamesinde yazılı eb'ad evsafta olmak üzere 1000 metre mik'abı kereste pazarlık usuliyle s alınacaktır.

II — Muhammen bedeli beher M 3ı 37.50 lira ve muvakkat tem tı 2812.50 liradır.

III — Eksiltme 18/XI/938 tarihine raslıyan Cuma günü saat 14 da Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonu yapılacaktır.

IV — Şartnameler 1.87 lira bedel mukabilinde sözü geçen şube alınabilir.

V — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güv me paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân o nur. (8328)

★

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. beheri Lr. K.	tutarı Lr. K.	%7,5 teminatı lira kuruş	eksilt menin şekli saa
Beyaz toz yaldız	100 kilo	2,80	280,—	21.—	pazarlık 14
Sünger kâğıdı	15000 adet	—, 8	1200.—	90.—	açık 14,30

1 — Yukarda cins ve miktarı yazılı iki kalem malzeme şartname v nümuneleri mucibince hizalarında yazılı usullerle ayrı ayrı satın alı nacaktır.

II — Muhammen bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gö terilmiştir.

III — Eksiltme 7—XII—938 tarihine rastlıyan çarşamba günü hiz larında yazılı saatlerde Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindek alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alın bileceği nümunelerde görülebilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8485)

Türkiye Cümhuriyet' Merkez Bankası

12 - ikinciteşrin - 1938 Vaziyeti

AKTİF

	Lira		Lira
KASA:			
Altın: Safi kilogram 17.158.612	24.134.960.47		
BANKNOT	17.967.061.—		
UFAKLIK	1.143.532.24	43.245.553.71	
Dahildeki Muhabirler:			
Türk lirası	210.932.43	210.932.43	
Hariçteki Muhabirler:			
Altın: Safi kilogram 9.054.614	12.736.038.33		
Altına tahvili kabil Serbest dövizler	2.966.91		
Diğer dövizler ve Borçlu kliring bakiyeleri	13.908.297.94	26.647.303.18	
Hazine Tahvilleri:			
Deruhde edilen evrakı nakdiye karşılığı	158.748.563.—		
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vâki tediyat	15.137.602.—	143.610.961.—	
Senedat Cüzdanı:			
HAZINE BONOLARI			
TICARI SENEDAT	78.454.527.14	78.454.527.14	
Esham ve Tahvilât Cüzdanı			
(Deruhde edilen evrakı nak			
A — (diyenin karşılığı Esham ve			
(Tahvilât(itibari kıymetle)	39.497.927.38		
B — Serbest esham ve tahvilât	6.767.055.05	46.264.982.43	
Avanslar:			
Hazineye kısa vâde ile	4.229.000.—		
Altın ve Döviz üzerine	244.402.38		
Tahvilât üzerine	9.071.719.91	13.545.122.29	
Hissedarlar:		4.500.000.—	
Muhtelif:		14.219.868.77	
Yekûn		370.699.250.95	

PASİF

		Lira
Sermaye		15.000.000.—
Ihtiyat Akçesi		
Adi ve tevkalâde	2.712.234.11	
Hususi	6.000.000.—	8.712.234.11
Tedavüldeki Banknotlar:		
Deruhde edilen evrakı nakdiye	158.748.563.—	
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vâki tediyat	15.137.602.—	
Deruhde edilen evrakı nakdiye bakiyesi	143.610.961.—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	19.000.000.—	
Reeskoni mukabili ilâveten teda. vazed.	34.000.000.—	196.610.961.—
Türk Lirası Mevduatı:		15.785.779.59
Döviz taahhüdatı:		
Altına tahvili kabil dövizler	3.336.70	
Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri	41.857.286.08	41.860.622.78
Muhtelif:		92.729.653.47
Yekûn		370.699.250.95

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren
İskonto haddi % 4 altın üzerine avans % 3

Bayramda yalnız

KIZILAY GAZETESİ

Çıkacaktır.

İlânlarınızı vermekle hem kendinize ve hem de Kızılaya yardım etmiş olacaksınız.

Müracaat yeri: İstanbulda, Postahane karşısında Kızılay satış bürosu. Tel. 22653

İstanbulda, Postahane arkasında İlâncılık Şirketi. Tel: 20094 - 95

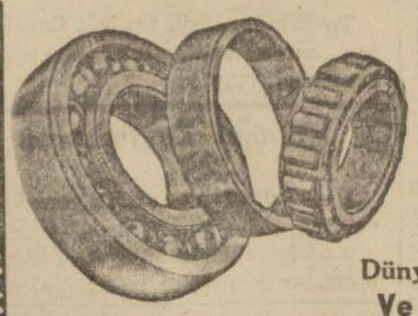

KUGELFİŞER
BİLYALI
YATAKLAR

Dünyanın tanınmış en iyi rulmanlarıdır.
Ve emsalinden daha ucuzdurlar.
Toptan ve perakende satış yeri:
OSMAN TAŞÇIOĞLU Galata, Voyvoda caddesi No. 84 Karaköy palas karşısında

KIŞ GELİYOR...

Ufak bir üsütme başınıza büyük bir hastalık çıkarabilir.
Bunun için derhal bir

SEFALİN

ALINIZ

Nezle - Grip - Baş - Diş ve Romatizma

İcabında Günde 3 Kaşe Alınabilir

Taklitlerinden sakınınız ve ısrarla SEFALİN isteyiniz.
1 lik ve 12 lik ambalâjı vardır.

Yavrunun gürbüz, tombul, sağlam, neşeli olmasını istersen Fosfatin Necati yedir. Bahçekapı Salih Necati

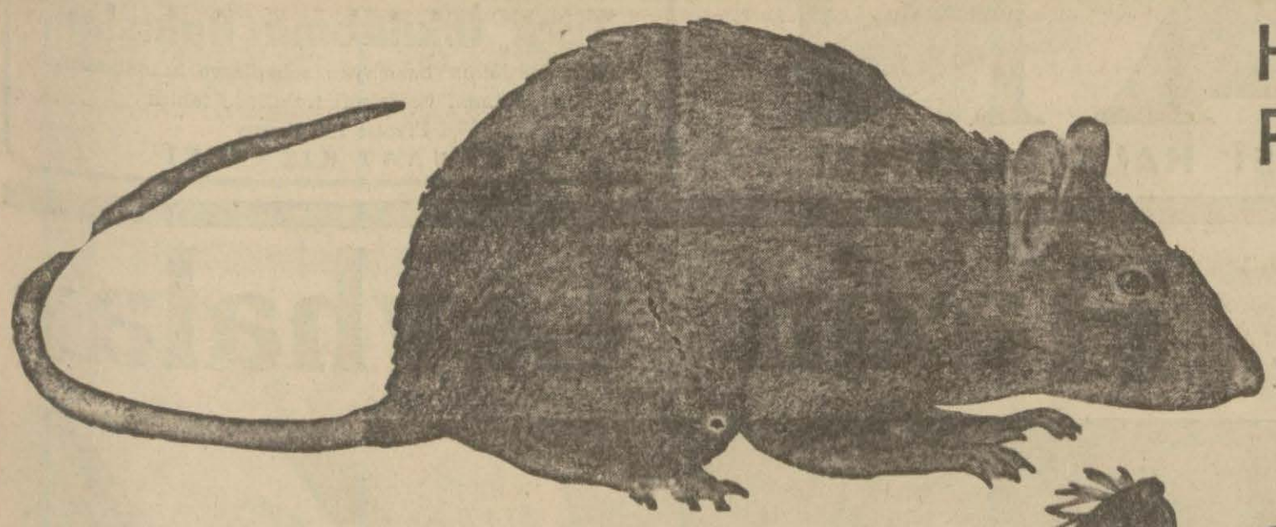

HASTALIK, ÖLÜM ve Pislik Getiren Fareleri

F A R

HASAN FARE

ZEHİRİ İLE ÖLDÜRÜNÜZ

Macun ve buğday şeklinde olup büyük ve küçük her nevi fareleri, sıçanları derhal öldürür. Tesiri kat'îdir. Fareler kokmaz.

Buğday nevilerini serpmelidir. Macun olanlarını yağlı bir ekmeğe ve herhangi bir gıdaya sürerek farelerin bulunduğu yerlere koymalıdır.

Kutu 10 İkisi bir arada büyük 25 Buğday ve macun ikisi bir arada büyük 30 Kr.

Deniz Levazım Satın Alma Komisyonu İlânları

1 — Gölcükte bulunan Deniz Fabrikaları ağaç işleri kısmında çalış - mak üzere bir ustabaşıya ihtiyaç var dır.

2 — Taliplerin şeraiti öğrenmek üzere Kasımpaşada bulunan Komisyona müracaatları. (8424)

★

1 — Tahmin edilen bedeli (700) lira olan 2000 kilo elvan üstüpü 3—12—938 tarihine rastlıyan cumartesi günü saat 11,30 da açık eksiltme usulile alınmak üzere münakasaya konulmuştur.

2 — Muvakkat teminatı (52) lira 50 kuruştur. Şartnamesi komisyon - dan her gün parasız olarak verilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla birlikte ve belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyona müracaatları. 8458

OSMANLI BANKASI

İLAN

Ulu Önder ATATÜRK'ün cenaze töreni ve büyük millî matem dolayısile Osmanlı Bankasının Galata, Yenicami ve Beyoğlundaki gişeleri 19 Sonteşrin Cumartesi ve 21 Sonteşrin Pazartesi günleri kapalı olacaktır.

KÖRTİNG

SİZİ AHENGLE SARAR OYALAR

Hörting Radio

SUPRA SELECTOR 39

UMUMİ VEKİLİ: NECİP ERSES

GALATA ZÜLFARUZ SO. SESLİ HAN GALATA MEZARAN CAD. No: 131

NEZLE - BAŞ ve DİŞ AĞRILARI - SOĞUK ALGINLIKLARI - NEVRALJİ - KIRIKLIK KIRGINLIK - BÜTÜN AĞRILARA ve

GRİP'e

Karşı yegâne çare BİR KAŞE

NEOKALMİNA

VİROZA

Her türlü yanıkları, kan çıbanları, traş yaraları, meme iltihapları ve çatlakları, Koltuk altı çıbanları, dolama, akneler, çocukların ve büyüklerin her türlü DERİ İLTİHABLARINI

En Çabuk ve En Emin Bir Surette Tedavi Eder

VİROZA

Bir güzellik kremi değil, bir çok fennî araştırmalardan sonra mütehassıslar tarafından istihzar edilmiş sıhhî ve faydalı bir cilt merhemidir.

Harici Askeri Kıtaat İlânları

Hadımköyünde bulunan bir adet mutfak ocağının maden kömürüne göre tamir ve tadili pazarlıkla yaptırılacaktır. Tadiline lüzumu olan malzemenin cins ve mikdarını gösterir cetvel İstanbul Levazım âmirliğinde ve Hadımköy Satınalma Komisyonunda mevcuttur. Arzu edenler görebilirler. Muhammen fiyatı 557 liradır. Talip olanların 21—11—938 pazartesi günü saat 13 te Hadımköy satınalma komisyonuna müracaatları. (647) (8474)

ZAYİ — İstanbul İthalât Gümrüğünden 9. 5. 938 tarih ve 55398 No. lu beyannameye ait almış olduğum 294404 No. lu depozito makbuzunu zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

BODOS NİKOLADİS İstanbul, Asmaaltı Volto Han.

İLAN

Sirkecide Muradiye caddesinde 17 — 19 numaralı Halep oteli ve kahvesinde mevcut bilûmum eşyayı, İstanbul dördüncü noterliğince musaddak senetle İrfan Ekmekçi oğlundan tamamen satın aldım. Mevcut otel ve kahve eşyası üzerinde hak iddia edenler varsa ilân tarihinden itibaren on beş gün zarfında müracaatları ilân olunur.

Satan: İrfan Ekmekçioğlu — Satın alan: Cemal.

Samsun Valiliğinden:

Açık eksiltmeye konulan iş: "Mukavelesi feshedilmiş olan Samsun — Bafra yolunun 0+658—33+000 kilometresi arasındaki şosenin esaslı tamiri ile on adet bir metrelik ve bir adet üç metrelik menfez ve 2+137—2+349 kilometreleri arasında varyant inşaatının müteahhit tarafından ifa edilmemiş kısmıdır.

1 — Keşif bedelleri "136.764" lira "94" kuruştur.

2 — Muvakkat teminat "8.088" lira "25" kuruştur.

3 — İhale 1 Birincikânun birinci Perşembe günü saat "16" da Vilâyet Daimî Encümeninde "2490" numaralı kanunun "51" inci maddesinin "1" inci fıkrası gereğince açık eksiltme suretiyle yapılacaktır.

4 — Bu işe ait evraklar şunlardır:

A — Keşifnameler

B — Eksiltme şartnamesi

C — Fennî şartnameler

D — Hususî şartname

E — Projeler

F — Mukavele projesi

G — Bayındırlık işleri genel şartnamesi

5 — Eksiltmeye girebilmek için cari sene içinde Ticaret Odasında kayıtlı bulunduğuna dair vesika ile bundan evvel bir defada yüz bin liralık iş yapmış olduğuna ait vesika ibrazı şarttır. Bu hususdaki talimat gereğince ehliyet vesikasının ihale tarihinden sekiz gün evvel Samsun Vilâyetine müracaatla istihsalı lâzımdır.

6 — İhale "2490" sayılı kanun hükümlerine göredir.

7 — İstekliler bu işe ait evrakı sekiz lira on bir kuruş bedel mukabilinde Ankara, İstanbul ve İzmir Vilâyetleri Nafıa Müdürlüklerinden alabileceklerdir. "8229"

Galatasaray Lisesi Direktörlüğünden:

İkinci taksit zamanı 1 İlkkânun 938 dir. Taksitlerin vaktinde yatırılması lüzumu ilân olunur. (8447)

Suvare Tehiri

Bay ve Bayan Fahir Ipekçi ve Bayan Hayriye Punar evlâtlarının izdivacı münasebetile Serkldoryanda verilecek suvarenin Millî matem dolayısile tehir edildiğini muhterem davetlilerine ilân ederler.

ILAN: İstanbul Maarif müdürlüğünden almış olduğum 336 tarih ve 150/45 numaralı hakkı telif ilmühaberini kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. Zeki Duygulu.

Böbreklerden idrar torbasına kadar yollardaki hastalıkların mikroplarını kökünden temizlemek için (HELMOBLÖ) kullanınız.

Helmobleu

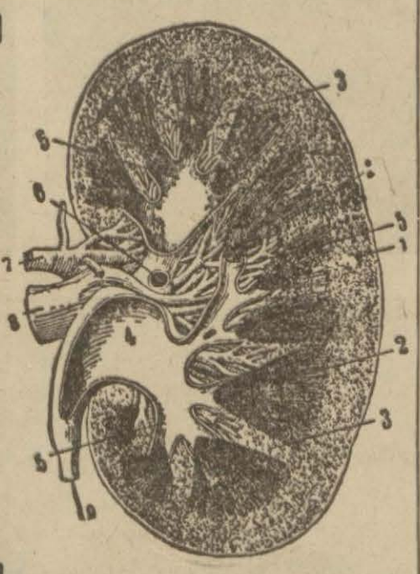

Böbreklerin çalışmak kudretini artırır, kadın, erkek idrar zorluklarını, eski ve yeni belsoğukluğunu, mesane iltihabını bel ağrısını, sık sık idrar bozmak, ve bozarken yanmak hallerini giderir. Bol idrar temin eder. Sıhhat Vekâletinin ruhsatını haizdir. Her eczanede bulunur.

DİKKAT: HELMOBLÖ, İdrarınızı temizliyerek mavileştirir.

Dünyanın meşhur şekercisi

ALİ MUHİTTİN HACI BEKİR

Pazar Günleri Mağazaları Açıktır.

İstanbul - Beyoğlu - Karaköy - Kadıköy

Bu mevsimin K A D I N MUŞAMBALARI gelecek mevsime kalmamalıdır. Bu, BAKER MAĞAZALARININ kat'î kararıdır. Binaenaleyh stokun verdiği imkân dairesinde her yerden iyi şerait ve ucuz fiatlarla satmağa devam edeceğiz.

Sahibi- Halil Lûtfi Dördüncü, Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş., umumî neşriyatı idare eden: M. Rasim Ozgen; basıldığı yer TAN Matbaası

Perşembe
17
İKİNCİ TEŞRİN
1938

TAN EVİ
İstanbul, Ankara Caddesi 102
TELGRAF : TAN, İSTANBUL
TELEFON: 24310, 24318, 24319
DÖRDÜNCÜ YIL — No. 1186
5 KURUŞ

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

PEYAMİ SAFA
Türk İnkılâbına Bakışlar
Türk İnkılâbını hazırlıyan sebeplerve inkılâbımızın içtimaî ve felsefî tetkik ve tahlili
Fiyatı: 100 Kuruş
KANAAT KİTABEVİ

Millî Matemden Hazin Levhalar

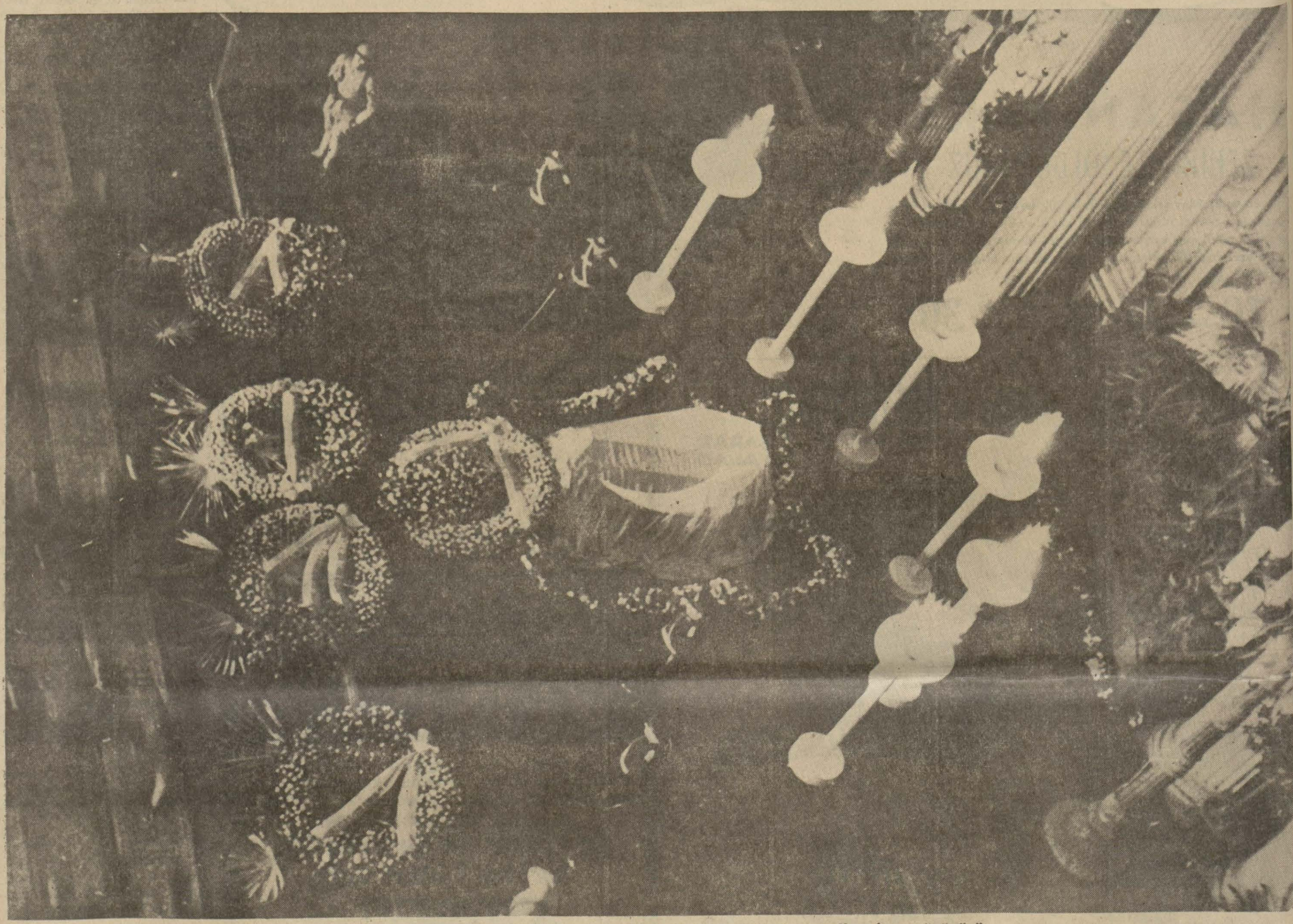
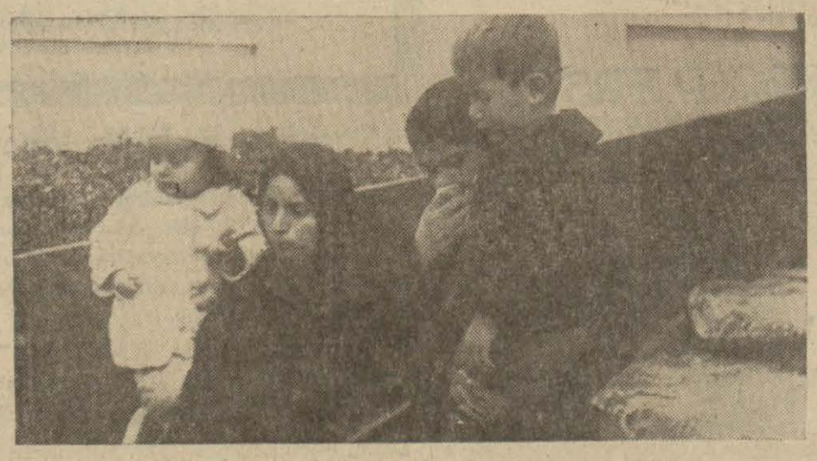
Altı meş'ale ve çelenklerle çevrili mukaddes tabutun yukarıdan görünüşü